

338.14

Խ. Ս. Շ. Մ. ՀՈՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ-ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ 1938 ԹՎԻ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

(Այն կույսնեստությունների համար վորոնք 1938 թ. հաշվապահությունը տարել են կրկնակի սխառնով):

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

**ԿՈՆՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ 1938 Թ. ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒ-
ԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՅԵՎ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ
ԲԱՇԽԵԼՈՒ ԱՌԹԻՎ**

Կոլտնտեսության տարեկան հաշվետվությունը կազմվում է Կոլտնտեսության վարչության կողմից, ստուգված հաշվային գրանցումների հիման վրա և այն բանից հետո, յերբ կավարտվի ամբողջ տնտեսության ստուգումը, այսինքն՝ Կոլտնտեսության գույքի մթերքների, նյութերի, դրամական և այլ միջոցների, ինչպես և առ 1 հունվարի 1939 թ. դրությամբ հաշվարկների (Կոլտնտեսության պարտքերի ու պահանջների) և ֆոնդերի ին-վենտարիզացիան:

Ինվենտարիզացիայի արդյունքները պետք է քննության անձի կողմից Կոլտնտեսության վարչությունում և միայն դրանից հե-տո Կոլտնտեսության հաշվետարը հաշվադահական գրքերում յեզ-րափակիչ ձևակերպումներ և կատարում:

Տարեկան հաշվետվությունը կազմելիս անհրաժեշտ է ղե-կավարվել հետևյալով՝

1. Տարվա ընթացքում Կոլտնտեսության կողմից ստացված բերքի և անասնապահության ամբողջ մթերքները, ինչպես և 1938 թ. դրամական յեկամուտները բաշխվում են գյուղատնտե-սական արտելի կանոնադրության և ԽՍՀՄ ԺԿՍ-ի առ..... 193 թ. «Անասունի և անասնապահության մթերքների վաճառքից զոյացած գումարը բաշխելու կարգի մասին» վորոշման համաձայն:

2. Բերքը և անասնաբուծության մթերքները բաշխելիս, բաշխման մեջ պետք է մտցվեն վոչ միայն սեփական տնտեսու-թյունից ստացված մթերքները, այլև դրսից ստացված մթերք-ները, ինչպես որինակ՝ միջկոլտնտեսային փոխանակության ժա-մանակ վորպես հավելավճար ստացված հացահատիկը, Կոլտնտե-սության կողմից պետություն հանձնած յերեքնուկի, քունջութի, կանեփի և այլ սերմերի դիմաց ստացված հացահատիկը:

3. Այն դեպքերում, յերբ կոլտնտեսութեան կուլտուրաներին մի մասն առ 1-ը հունվարի 1939 թ. անկախել (անմշակ) ե մնում, այդ կուլտուրաների արտադրանքը պետք ե մտցվի 1938 թվի յեկամուտների բաշխման մեջ: Այդ արտադրանքի քանակը հաշվվում են յենթադրաբար:

Յեթե հետագայում պարզվի, վոր փաստացի արտադրանքն ավելի յե ստացվել, քան յենթադրվում եր, ապա տարբերությունը գրանցվում ե 1939 թ. յեկամուտի մեջ: Յեթե արտադրանքը պակաս ե ստացվում, քան յենթադրվում եր, կատարվում ե համապատասխան վերահաշվարկում:

4. 1938 թ. դրամական յեկամուտ պետք ե հաշվել, ինչպես 1938 թ. արտադրանքի իրացումից փաստացի ստացված ե 1938 թ. ցույց տված սպասարկման համար ստացած գումարները, այնպես ել այն գումարները, վորոնք ստացվելու յեն դեբիտորներին 1938 թ. արտադրանքի իրացման դիմաց ե 1938 թվին ցույց տված սպասարկման համար ստանալիք գումարները՝ ինչպես ե 1938 թ. արտադրանքի իրացումից վորը յենթադրվում ե ստանալ 1939 թ.: Ուստի 1938 թ. արտադրանքի մնացորդը (առ 1/1 1939 թ.), վորը նախատեսնված ե իրացնելու կամ յենթակա յե լիովին պետութեանը հանձնելու (բամբակ, ճակնդեղ ե այլն) մտցվում են 1938 թվի դրամական յեկամուտի մեջ:

Այդ մնացորդի գնահատականը, այն գումարով, ինչ գումարով մտցվում ե այն 1938 թ. դրամական յեկամուտի մեջ կատարվում ե այսպես՝

ա) պետութեանը պարտադիր կարգով հանձնած արտադրանքի գինը պետական մթերման գներով հաշվի առնելով արտադրանքի վորակը:

բ) ըստ պայմանագրերի հանձնվող արտադրանքի գնահատումը պայմանագրերով պայմանավորված գներով (ներառյալ նաե տեխնիկական կուլտուրաների, ճակնդեղի, վուշի, կանեփի հանձնման պլանի գերակատարման համար յենթադրվող պարգևահաշվումը):

գ) այն արտադրանքը, վորն իրացվում ե կոլտնտեսային առևտրի կարգով ընդհանուր ժողովի կողմից սահմանված հնարավոր իրացման գներով: Ընդվորում յեթե ընդհանուր ժողովը վորոշել ե վերամշակած արտադրանք վաճառել (որինակ՝ յուղ), ապա արտադրանքը գնահատվում ե վորպես վերամշակած մթերքներ (որինակ՝ արևածաղկի յուղ ե վոշ թե արևածաղկի):

դ) Յեթե 1938 թ. արտադրանքի փաստական հանձնումը ե իրացումը 1939 թ. կլինի այն գումարից բարձր, վորով այդ արտադրանքը գնահատված եր ե մտցված 1938 թ. տարեկան հաշվետվութեան փողային յեկամուտի մեջ, ապա ստացված տարբերությունը հաշվում ե 1939 թ. յեկամուտի մեջ:

Իսկ յեթե ստացած գումարը, ընդհակառակը կլինի պակաս, ապա տարբերությունը ծածկելու հարցը կվորոշվի կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշումով, շրջանային հողբաժնի համաձայնութեամբ: Վորպեսզի խուսափել 1939 թ. իրացման համար նախատեսնված արտադրանքի գնահատման ժամանակ հնարավոր վերահաշվարկումներից, անհրաժեշտ ե ավելի քան ճշգրիտ կերպով հաշվի առնել իրական ստացվելիքը վորը կարող ե ստացվել արտադրանքի փաստական իրացման ժամանակ:

5. Մուտի-յեկքի նախահաշվի կատարման ե դրամական յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ աղյուսյակում (աղ. 23) «Արտադրական ծախսեր դրամական յեկամուտների հաշվին» հատվածում՝ 5, 9, 12, 13 ե 14 հոդվածներում պետք ե ցույց տրվի 1938 թվի ընթացքում արտադրութեան մեջ փաստորեն ծախսված՝ գնված նյութերի արժեքը (ե վոշ թե դրամի ծախսումն այդ նյութերը գնելու համար, ինչպես այդ կար 1937 թ. հաշվետվութեան մեջ): Յեկամուտների բաշխման ժամանակ դրամական յեկամուտից ել պետք ե հանվի այն գումարը, վորը հավասար ե արտադրութեան մեջ փաստորեն ծախսված նյութերի արժեքին: Այսպես որինակ, յեթե կոլտնտեսութեանը 1938 թ. ոժանդակ ձեռնարկների համար գնել ե 1000 ո, հումուլթ, իսկ մինչե առ 1/1 1939 թ. այդ հումուլթից մշակվել ե միայն 800 ոուր. ե 200 ոուր. հումուլթը մնացել ե ել այն պետք ե մշակութեան յենթարկվի 1939 թ., ապա 9-րդ հոդվածով «հումուլթ ե նյութեր ոժանդակ ձեռնարկների համար» «փաստացի» սյունյակում պետք ե գրվի 800 ոուր. ե վոշ թե 1000 ոուրի: Յեկամուտների բաշխման ժամանակ դրամական յեկամուտից պետք ե հանվի միայն 800 ոուր.:

Սակայն այն դեպքերում, յերբ նյութերը գնվելու են վարկով, ծախքերի մասում մտցվում ե այն գումարը, վորը վարկի պայմանի համաձայն պետք ե ծածկվի 1938 թվի յեկամուտներից: Որինակ՝ կոլտնտեսութեանը 1938 թ. 3000 ոուրըլու հանքային պարարտանյութեր ե գնել յերկու տարվա ժամկետում վճարելու պայմանով: 2000 ոուրլին՝ 1938 թ. յեկամուտից, իսկ 1000 ոուրլին՝ 1939 թ. յեկամուտից: Պարարտանյութերը 1938 թ. ամբողջապես ներդրվել են: Տվյալ դեպքում, 6 հոդվածում—

11-286669

«Հանքային պարարտանյութեր» գրվում է՝ 2000 ուռելի, և վոչ թե 3000 ուռելի և յեկամուտների բաշխման ժամանակ դրամական յեկամուտից հանվում է՝ միայն 2000 ուռելի, այսինքն՝ այն գումարը, վորը կուտնտեսությունը վարկի պայմանների համաձայն պետք է ծածկեր 1938 թ. յեկամուտից:

Յեթե կուտնտեսության մեջ առ 1/1 1938 թ. գնովի նյութերի մնացորդ է յեղել և այդ մնացորդն արդեն վճարվել է 1937 թ. կամ անցած տարիների յեկամուտից, ապա այդ մնացորդը արժեքը չպետք է 1938 թ. յեկամուտից դուրս հանվի և հետևավապես չպետք է մտնի 1938 թ. արտադրական ծախքերի գումարի մեջ, վորը ցույց է տրվում տարեկան հաշվետվության մեջ 23 աղյուսյակի 3 հատվածում:

Որինակ՝ 1938 թ. արտադրության մեջ, ոժանդակ ձեռնարկների համար, ծախսված հումուլթի ընդհանուր արժեքն արտահայտվում է 1500 ուռելի: Այդ հումուլթի մի մասը՝ 500 ուռելու արժեքով անցել է 1938 թ. վորպես 1937 թ. գնված և 1937 թ. յեկամուտներից վճարված հումուլթի մնացորդ: Տվյալ դեպքում 9-րդ հոդվածում «Հումուլթ և նյութեր ոժանդակ ձեռնարկներէ համար» «փաստորեն» սյունակում պետք է գրվի 1000 ուռելի և վոչ թե 1500 ուռելի և 1938 թ. դրամական յեկամուտից պետք է հանվի 1000 ուռելի, քանի վոր մնացած 500 ուռելին արդեն վճարվել է 1938 յեկամուտից:

6. Բերքի և անասնապահության արտադրանքը, ինչպես և կուտնտեսության դրամական յեկամուտները բաշխվում են 1938 թ. վաստակած բոլոր աշխուրերի վրա: Կուտնտեսականների և տրակտորիստների այն աշխուրերը, վորոնք գրանցվելու յեն 1939 թ. 1938 թվի արտադրանքի (վուշ, կանեփ և այլն) մշակման աշխատանքների համար պետք է մասնակցեն 1939 թվի յեկամուտների բաշխմանը:

7. 1938 թ. բերքի հացահատիկը 1939 թվին կալսելու համար ՄՏԿ-այանի աշխատանքի վարձատրությունը կատարվում է 1938 թ. յեկամուտներից:

8. Տեխնիկական կուլտուրաների հանձնման պլանը գերակատարելու համար, տեխնիկական կուլտուրաների մշակման (չաքարի ձակնդեղ, վուշ, կանեփ) ասպարիզում աշխատած կուլտուրատեսականներին տրվող պարգև-հավելումների գումարները հաշվառվում են ըստ աշխուրերի բաշխվող դրամական յեկամուտի հաշվին:

9. Յեթե անցյալ տարի տրակտորիստների հետ հաշվարկ և այլ պարտադիր ծախսերը կատարելու համար կուտնտեսությունն ստիպված էր այլ աղբյուրներից (վոչ յեկամուտներից) միջոցներ փոխ առնել, ապա այդ գումարները պետք է լիովին կամ մասնակի տեղադրվեն 1938 թ. յեկամուտներից, նայած թե ինչ պայմաններում է վերցվել փոխ առած գումարը:

10. Ոժանդակ ձեռնարկություններ ունեցող կուտնտեսությունները յեկամուտներից անբաժանելի ֆոնդին հատկացում կատարում են ամբողջ դրամական յեկամուտների գումարից, դուրս գալով նրանից գնված և ծախսված հումուլթի արժեքը:

Որինակ՝ կուտնտեսության ամբողջ դրամական յեկամուտը կազմում է 200 հազար ուռելի, վորից 50 հազար ուռելին ստացվել է արդյունաբերական ձեռնարկությունների շինվածքների վաճառքից: Այդ շինվածքները պատրաստելու համար կուտնտեսությունը ծախսել է՝ 30.000 ուռելու գնված հումուլթ: Նշանակում է, անբաժանելի ֆոնդին հատկացում պետք է կատարել վոչ թե 200 հազար ուռելու հաշվով, այլ 170 հազար ուռելու (200—30): Այդ գումարով էլ (170 հազար ուռելին) պետք է հաշվել կուտնտեսականներին և տրակտորիստներին (հոդ. 28 աղյուսակ 23), ըստ աշխուրերի բաշխվող դրամական յեկամուտ, ինչպես և վարչատնտեսական ծախսերը (հոդ. 21 աղյուսակ 23) վորոշելով այն, թե դրամական յեկամուտների վոր տոկոսն է բաշխվում ըստ աշխուրերի և վոր տոկոսն է կազմում վարչատնտեսական ծախսերը:

11. Համախառը բերքը հաշվի առնելիս կուտնտեսության բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրանքը հաշվի պետք է առնվի պետական մթերման գներով, հաշվի առնելով վորակը: Այն արտադրանքը, վորի նկատմամբ չկա պետական մթերման գին, պետք է գնահատվի կուտնտեսության ընդհանուր ժողովի կողմից սահմանված գներով (անասունի մորթվածքի արտադրանքը գնահատվում է՝ յերնելով անասունի կենդանի քաշի՝ պետական մթերման գներից):

12. Բերքը կոմբայնով հավաքելիս և կալսելիս, արտադրանքը մուտք է արվում մինչ զտումը և տեսակավորումը (անմիջապես կալսիչի կամ կոմբայնի տակից):

13. Դաշտավարության յերկրորդական մթերքների համախառն բերքի մեջ (աշնանացանի և գարնանացանի ծղոտը, կաստրա, խծուծը, գուզ-ապայա և այլն) մտցվում են յերկրորդական

արտադրանքի մեջ միայն այն քանակը, վորը տնտեսութեան մեջ ոգտագործվում է վորպէս անասնակեր, անասունների ցամքար, շինանյութ կամ վառելանյութ, վաճառում կամ բաշխվում է ըստ աշխուրների և այլն: Զի գնահատվում և չի մտցվում համախառը բերքի մեջ արտադրանքի այն մասը, վորը տնտեսութեան մեջ չի ոգտագործվում, չի բաշխվում ըստ աշխուրների և չի վաճառվում:

14. Յեթե առ 1/1 1938 թ. կոլտնտեսութեանն ունեցել է Գյուղբանկում կապիտալ ներդրումների ընթացիկ հաշիվ չմտցված, կապիտալ ներդրման միջոցներ, ապա տարեկան հաշվետվութեան 24 աղյուսակը «կապիտալ ներդրման միջոցները և նրանց ծախսումը» կազմելուց առաջ, այդ գումարները պետք է մանրադննին ստուգվին և աղյուսակի մեջ մտցվեն այն գումարները, վորոնք ունի արժեքներով ապահովված են (թեկուզ այդ գումարների մի մասը նպատակին ոգտագործված չլինի):

Կապիտալ ներդրման հաշվում չմտցրած համարվող գումարներում կորուստների գումարը (որինակ՝ անհուսալի պարտքերը գույքի համար և այլն), ինչպէս և անբաժանելի ֆոնդին սխալ հատկացում կատարելուց գոյացած գումարները պետք է դուրս հանվեն: Այդ նպատակով անհրաժեշտ է նայել կոլտնտեսութեան նախորդ տարիների տարեկան հաշվետվութեանները, ստուգել նրանցում անբաժանելի ֆոնդին արված հատկացումների ճշտութեանը, ստուգել կոլտնտեսութեան գերիտորական պարտքերը գույքի համար, ստուգել կապիտալ ներդրումների հաշիւին կատարած ծախքերը և միայն դրանից հետո սահմանել առ 1/1 1938 թ. Գյուղբանկ ընթացիկ հաշիվ չմտցված կապիտալ ներդրման միջոցները:

Սահմանելով այդ գումարը, կոլտնտեսութեանը պետք է միջոցներ ձեռք առնի ազատելու վոչ իր նպատակին ներդրված կապիտալ ներդրման միջոցները և մտցնելու այն Գյուղբանկ կապիտալ ներդրումների ընթացիկ հաշիվ:

ԽՍՀՄ Հողփողկոմի տեղակալ ԶՈՒՎԻԿՈՎ

ՀՐԱՀԱՆԳՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԿՈՆՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ 1938 ԹՎԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐԸ
ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ԱՌԹԻՎ

(Այն կոլտնտեսութեաններին համար, վորոնք հաշվառումը տարել են կրկնակի սխտեմով):

Աղյուսակ 1 «Ընդահանուր տեղեկութեաններ»

1. Կազմակերպման տարվա վերաբերյալ հարցին, այն կոլտնտեսութեանները, վորոնք կազմվել են միանալու միջոցով համարիչով ցույց են տալիս միանալու տարին, իսկ հայտարարով ցույց են տալիս ձուլված յուրաքանչյուր կոլտնտեսութեան առաջացման տարին:

Ապախոշորացման հետևանքով կազմված կոլտնտեսութեանները համարիչով ցույց են տալիս ապախոշորացման (կամ առանձնացման) տարին, իսկ հայտարարով ապախոշորացված կոլտնտեսութեան կամ կոլտնտեսութեան կազմակերպման տարին, վորից առանձնացվել է սովյալ կոլտնտեսութեանը:

2. Վեցերորդ հարցում պատասխան են տալիս միայն այն կոլտնտեսութեանները, վորոնք 1938 թվին փաստորեն՝ կոլտնտեսութեան հետ կնքած պայմանագրի կարգով, սպասարկվել են ՄՏԿ-այանի կողմից, ինչպէս նաև այն կոլտնտեսութեանները, վորոնց համար ՄՏԿ-այանը 1938 թ. կատարել է աշխատանքներ աշխատանքը (թեկուզ և աշխատանքները կատարվել են առանց գրավոր պայմանագրի):

Աղյուսակ 2 «Կոլտնտեսութեան կազմը»

1. Այս աղյուսակը 1—5 կետերում տրվում են տեղեկութեաններ կոլտնտեսութեան մեջ յեղած տնտեսութեանների ընդհանուր թվի (ցուցակային) և 1938 թ. ընթացքում ընդունված և դուրս գնացած տնտեսութեանների մասին:

2. Ը հատվածում «կոլտնտեսային առկա տնտեսութեանները և նրանց բնակչութեանը» (6—9 կետ) տրվում են տեղեկութեաններ միայն այն կոլտնտեսային տնտեսութեանների մասին (ընտանիքավոր և միայնակ), վորոնց բնակչութեանն առ 1 հունվարի 1939 թ. ապրում են կոլտնտեսութեանում, թեկուզ ընտանիքի վոչ լրիվ կազմով: Այդ տնտեսութեանների թիվը ցույց է տրվում 6-րդ կետում:

7-րդ կետում ցույց է տրվում այն տնտեսութեաններին բնակիչների քանակը, վորոնք առ 1 հունվարի 1939 թ. ՓԱՍՏՈՐԵՆ ՅԵՂԵԼ ԵՆ ԿՈՆՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ (չհաշված ընտանիքի այն անդամներին, վորոնք առ 1 հունվարի 1939 թ. բացակայել են տնտեսութեանից), իսկ «ա» և «բ» կետերում ցույց են տրվում, թե բնակչութեան այդ կազմում վորքան 16 տարեկան և բարձր աշխատունակ և պատանի (կետ «ա») (կետ «բ») կան:

բացի այդ 8 և 9 կետերում ցույց ե տրվում առ 1 հունվարի 1939 թ. կոլտնտեսությունից դուրս (կարմիր բանակում, ուսումնական հաստատություններում և այլն) գտնվող բացակա բնակիչների թիվը:

3-րդ կետում հիշատակված բնակչության քանակին գումարենք 8-րդ կետում հիշատակված բնակչության քանակը, ապա հետևանքում կստացվի 6-րդ կետում հիշատակված բնակչության և առկա տնտեսությունների ընդհանուր քանակը:

3. «բ» հատվածում «բացակայող կոլտնտեսային տնտեսությունները» տեղեկությունները պետք է տրվեն կոլտնտեսային այն տնտեսությունների մասին, վորոնք առ 1 հունվարի 1939 թ. լրիվ կազմով կոլտնտեսություններից դուրս են գտնվել անկախ նրանից, թե վորքան ժամանակով են դուրս գնացել:

Այստեղ հենց ցույց ե տրվում և բացակայող միայնակ կոլտնտեսականների մասին տեղեկությունները, սակայն վոչ ընտանիքի բացակայող անդամների մասին—նրանց մասին տեղեկությունները տրվում են «բ» հատվածով:

4. 6-րդ և 10-րդ կետերում նշված կոլտնտեսային տնտեսությունների (ընտանիքավոր և միայնակ) գումարը պետք ե տա 1 կետում նշված՝ կոլտնտեսության մեջ յեղած կոլտնտեսային տնտեսությունների ընդհանուր թիվը:

5. 16 և բարձր տարիք ունեցող աշխատունակների թվին պետք ե դասել հիշատակված տարիքի բոլոր անձանց, վորոնք աշխատանքի ընդունակ են, անկախ նրանից նրանք մասնակցել են կոլտնտեսության աշխատանքներին, թե չեն մասնակցել:

7. Տնտեսությունների (ընտանիքավոր և միայնակ) թվի կետ 1, 6 և 10 և բնակչության քանակի վերաբերյալ տեղեկությունները կետ 7, 8 և 9 վերցվում են կոլտնտեսության անդամների և նրանց ընտանիքների հաշվառման գրքից (ձեւ № 35): Ընդգործում մինչև 1939 թ. հունվարի 1-ը կոլտնտեսությունից դուրս յեկած կամ հեռացված տնտեսությունները (ընտանիքավոր և միայնակ) հաշվի չեն առնվում:

Բացակայող տնտեսությունների և բնակչության քանակը սահմանվում ե՝ ղեկավարվելով № 35 ձեւի «ծանոթություն» սյունակում արված նշումներով:

7. Ամբողջ 1838 թ. ընթացքում կոլտնտեսություն մտած և կոլտնտեսությունից դուրս յեկած (կ. 2, 3, 4) ու 1938 թ. ընթացքում հեռացված կոլտնտեսականների (կետ 6) քանակի վե-

րաբերյալ տեղեկությունները վերցվում են կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշումներից:

Ընդվորում հեռացված կոլտնտեսականների վերաբերյալ տեղեկությունները պետք ե վերցվեն միայն շրջգործկոմի կողմից տնտեսության առած վորոշումներից:

Աղյուսակ 3 «Աւիտերի վասակում 1938 թ.»

1. Այս աղյուսակում բոլոր կետերով ցույց են տրվում միայն 1938 թ. վաստակած աշխուրերը: Սակայն բացառիկ դեպքերում, յերբ կոլտնտեսություններում 1938 թ. յեկամուտները բաշխելիս կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ հաշվի յեն առնվում նաև վորեւ պատճառով 1937 թ. յեկամուտների բաշխման մեջ չմտցրած 1937 թ. վաստակած աշխուրերը, ապա այդ աշխուրերը մտցվում են 20 և 21 կետերում ցույց տրված աշխուրերի քանակի մեջ:

2. 1938 թ. վաստակած աշխուրերը ցույց են տրվում 1—17 կետերով այդ թվի մեջ չմտցնելով այն աշխուրերը, վորոնք գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրության 15-րդ կետի համաձայն գրանցվել են իրրե պարգև, ինչպես նաև դուրս չգալ այն աշխուրերը, վորոնք գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրության 15-րդ կետի համաձայն իջեցվել են:

3. 6-րդ կետում գրվում ե կոլտնտեսությունում յեղած հիմնական տեխնիկական կուլտուրայի անունը և ցույց ե տրվում թե կոլտնտեսականները վորքան աշխուր են վաստակել՝ այդ կուլտուրայի արտադրության հետ կապված բոլոր աշխատանքներից:

4. Ըստ տնտեսության ճյուղերի վաստակած աշխուրերի քանակը վերցվում ե «ծախսերի հաշվառում» գրքից (ձեւ № 11) տնտեսության համապատասխան ճյուղերի անալիտիկ հաշիվներից և ծախքերի հաշիվներից:

Հղի կանանց ոգտին գրանցած աշխուրերի քանակը (կ. 16) վերցվում ե՝ հղիության համար արձակուրդ ստացած կոլտնտեսուհիների անձնական հաշիվներից:

Վաստակած աշխուրերի թվի ընդհանուր հանրագումարը (տալեկան հաշվետվության 17-րդ կետ) պետք ե հավասար լինի № 7 հաշվով «Աշխուրեր» աշխուրերի գումարին և գլխավոր գրքի 12, 13, 14, 15, 17 և 18 հաշիվներով հաշվառած աշխուրերի հանրագումարների գումարին:

5. 20 և 21 կետերը լրացվում են յեկամուսների բաշխման տեղեկագրերի տվյալների հիման վրա:

Աղյուսակ 4 «Կոյսնեստականների մասնակցությունը համայնական օժանդակությանը»

1. Այս աղյուսակում տրվում է կոլտնտեսականների խմբավորումները ըստ նրանց վաստակած աշխուրների (տող 1—7) և ցույց է տրվում այն կոլտնտեսականների թիվը, վորոնք 1938 թ. ընթացքում վոչ մի աշխուր չեն վաստակել:

Սմբավորման մեջ պետք է մտնեն 16 և բարձր տարիք ունեցող աշխատունակ բոլոր կոլտնտեսականները, ինչպես և 12-ից մինչև 16 տարեկան պատանիները, բացառությամբ այն կոլտնտեսականների վորոնք բացակայում են մեկ տարուց ավելի:

Տրակտորիստներին այս կամ այն խմբին դասելիս, պետք է յեղնել յուրաքանչյուր տրակտորիստի վաստակած ամբողջ աշխուրների թվից, անկախ նրանից, աշխուրերը վաստակել են իրենց կոլտնտեսության, թե ուրիշ կոլտնտեսության մեջ:

Աղյուսակը լրացվում է «կոլտնտեսականի անձնական հաշիվ» (ձև № 36) տվյալների հիման վրա իսկ տրակտորիստներին նրանց աշխ. գրքույկների տվյալներով:

Աղյուսակ 5 «Բանվորական ուժի ներգրավում յեվ ոգսագործում դրսից»

Աղյուսակը լրացվում է «վարձու անձանց հետ աշխատավարձի հաշվարկներ» № 8 հաշվի № 7 յենթահաշվի հիման վրա, իսկ ըստ տնտեսության ճյուղերի մարդ-ուրերի թիվն ել սահմանվում է՝ 12, 13, 14. հաշիվներում կատարված գրանցումներով կամ բրիգադիրներին հարցում անելու միջոցով:

Աղյուսակ 6 «Տեսակավոր ցանկեր»

Այս աղյուսակի բոլոր սյունակները փաստորեն ցանված, հավաքված տարածությունների և համախառը բերքի վերաբերյալ լրացվում են այն նույն աղբյուրների հիման վրա, ինչպես և 7 աղյուսակի համապատասխան սյունակները (տես աղյուս. 7) միայն այն տարբերությամբ, վոր այստեղ տեղեկությունները տրվում են միայն տեսակավոր ցանքերի նկատմամբ: Սորտի անունը և «փաստորեն ցանված է» սյունակը լրացվում է ցանքերի ապրորդացիայի ակտի տվյալների հիման վրա, իսկ յեթե ապրո-

բացիա չի կատարվել, ապա ցանված սերմերի վերաբերյալ սորտավայրականի համաձայն: Այն դեպքերում, յերբ կոլտնտեսությունում կատարվել է ապրորդացիա, 2 սյունակում սորտի անունից հետո, փակագծերում պետք է գրել «ապր» վորը ցույց կտա, վոր տվյալ կուլտուրայի նկատմամբ կատարվել է ապրորդացիա:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Յեթե ապրորդացիայի ժամանակ ցանքի մի մասը համարվում է խոտանված, ապա խոտանված տարածությունը հարկավոր է ցույց տալ «կուլտուրայի անունը» սյունակում, այն տողի դիմաց, վորով տեղեկություններ են տրվում տվյալ կուլտուրայի տեսակի մասին: Այնտեղ գրել խոտանված է _____ հեկտար:

4-րդ սյունակում խոտանված տարածությունը չի գրանցվում:

Աղյուսակ 7 «Կոյսնեստության 1938 թվի պլանի կատարումը յեվ յեկամուսներ դաճավարությունից»

1. Աղյուսակի առաջին սյունակում գրվում է 1938 թ. բերքի համար ցանված բոլոր կուլտուրաների անունները: Այն կուլտուրաների, վորոնց անունները տպագրված անվանացուցակում չկան պետք է գրվեն, ընդվորում, յեթե այս կամ այն հատվածում (որինակ՝ «հացահատիկային կուլտուրաներ» «տեխնիկական կուլտուրաներ») ազատ տողերը չեն բավարարում այս հատվածի բոլոր կուլտուրաները գրանցելու համար, ապա պակաս կարևորություն ունեցող կուլտուրաները միացվում են մեկ խմբի մեջ: Որինակ «այլ հացահատիկային» «այլ տեխնիկական» «այլ բանջարաբուծական» և այլն և հետագայում կուլտուրաների այդպիսի միացյալ խմբով տեղեկությունները պետք է տրվեն մեկ տողով: 1938 թ. բերքի համար ցանված կուլտուրաների անվանացուցակը վերցվում է կոլտնտեսության արտադրական պլանի հիման վրա և անպայմանորեն ստուգվում է՝ աշխատանքները ընդունելու առթիվ կազմած արձանագրությունների տվյալներով (ձև № 28):

«Բանջարաբուծական և բախչեբուծական կուլտուրաներ» հատվածով անվանորեն ցույց են տրվում միայն 2—3 զլխավոր կուլտուրաներ, իսկ մնացած կուլտուրաները միացվում են «այլ» խմբի մեջ: Այն կոլտնտեսությունները, վորոնք գրադվում են սածիլատնկմամբ (вингоной райсადы) վաճառելու համար, ինչպես և բանջարաբուծական կուլտուրաների սերմնարուծությամբ,

կոլտնտեսությունները, վորոնք բանջարեղենն աճեցնում են ջերմանոցներում, տեղեկությունները տալիս են առանձին տողով, գրելով առաջին սյունյակում «սերմանոցային բանջարեղեն» «ջերմոցային բանջարեղեն և այլն»:

«Ցանովի խոտեր» հատվածում տող 35 «բազմամյա խոտերի մաքուր ցանք» հարկավոր է տեղեկությունները ցույց տալ այն բազմամյա խոտերի նկատմամբ, վորոնք ցանվել են ինքնուրույն տարածությունների վրա, այլ վոչ թե վորեւ մի ուրիշ կուլտուրայի տակ (որինակ, տարեկանի հետ ցանված յերեքնուկն այստեղ ցույց չի տրվում) իսկ 36-րդ տողում «բազմամյա խոտերի վոչ մաքուր ցանք» տեղեկությունները ցույց են տրվում այն բազմամյա խոտերի նկատմամբ, վորոնք ցանքերը կատարվել են այլ կուլտուրայով զբաղված առածուլթյան վրա:

«Դաշտավարության յերկրորդական մթերքներ» հատվածով ազատ տողերում ցույց են տրվում այնպիսի մթերքների անունները, ինչպես որինակ՝ „костра“ խծում (отряток) „гуға том“ (բամբակի դոմ) և այլն:

2. Վորոչ առանձնահատկություններ ունեն վուշի, կանիփի և սիլոսի նկատմամբ տեղեկությունների գրանցումը: Թելացու վուշի նկատմամբ տեղեկությունները տրվում են այսպես, տարածությունը տրվում է ընդհանուր՝ մեկ թվով, հեկտարից ստացած բերքը տրվում է յերկու տողով, սերմի բերքը և առանձին թելի բերքը առանց խծումի (отсебев), իսկ ընդհանուր բերքը և նրա բաշխումը տրվում են այն մթերքների նկատմամբ, վորոնք փաստորեն հանձնվել են պետությունը և բաշխվել են, սերմը, ծղոտը, տրեստան, թելը: Յեթե կոլտնտեսությունը վերամշակման է յենթավել ամբողջ համախառը բերքը պետությունը հանձնելը, վաճառելը և կոլտնտեսականներին բաժանելը կատարել է թելով, ապա բոլոր տեղեկությունները տրվում են «սերմ» և «թելացու» տողերով: Իսկ յեթե կոլտնտեսությունը պետությունը հանձնել է ծղոտ կամ տրեստա (տեխնիկական կուլտուրայի տրեստա) իսկ բերքի մնացած մասը վերամշակել է և կոլտնտեսականներին բաժանել թելացու, ապա տեղեկություններ տրվում են յերկու կամ յերեք տողերով (յեթե պետությունը հանձնել է ծղոտ և տրեստա) ծղոտի համար առանձին և թելացույի համար առանձին: Նման պայմաններում «Համախառը բերք» սյունյակում հարկավոր է ցույց տալ, թե կոլտնտեսությունը վորպես ծղոտ, վորքան վուշ է իրացրել ներառյալ իրաց-

ման և բաշխման նպատակով առանձնացվածը, վորքան է իրացրել վորպես տրեստա և վորքան վորպես թելացու, սակայն այնպես, վոր ամբողջ արտադրանքն այս տվյալներով սպառվի: Թելի ստացված քանակը գումարել վուշի քանակի հետ փաստացի իրացված թելով, իսկ ստացված գումարը բաժանել վուշի ընդհանուր ցանքի տարածության վրա: Համախառը բերքը թելի վեթածած՝ հարկավոր է գրել 5-րդ սյունյակում համարիչով, իսկ բերքը հեկտարի հայտարարով:

Ծղոտը թելի վերածելը կատարվում է թելի փաստացի յերքի համեմատ, վաղորդ վերամշակածի կամ թելի վերածելու այն նորմաներով, վոր ընդունված է այս մթերքները վուշագործարանին հանձնելու: Կանեփի արտադրանքի տեղեկությունները տրվում են այնպես, ինչպես վուշի արտադրանքի համար:

4. «ԿԵՐԱՐՈՒՅՄԵՐ» հատվածում սիլոսային կուլտուրաների նկատմամբ պետք է ցույց տրվի փաստացի ցանված և հավաքված տարածությունները: Լցրած սիլոսի քանակի վերաբերյալ հարցում ցույց է տրվում Լցրած սիլոսի ընդհանուր քանակը, հաշվի առնելով սիլոսացրած մոլախոտերը և դաշտավարության արտադրանքի թափուկները (որինակ՝ բույսերի տերեւներ և ցողուններ):

31 տողի 15—19 սյունյակներում տեղեկությունները տրվում են Լցրած սիլոսի ամբողջ մասսայի նկատմամբ: Ուստի 31-րդ տողի 15, 16, 17 և 18 սյունյակների տվյալների գումարը պետք է հավասար լինի Լցրած սիլոսի այն քանակին, վորը նշված է «փաստորեն Լցրած տոն» խոսքերից հետո:

Յեթե վիկան ցանվել է խոտի համար, իսկ այնուհետև նրա մի մասը հավաքվել է վորպես հատիկ, ապա վորպես հատիկ հավաքված տարածությունը ցույց է տրվում հատիկային կուլտուրաների հատվածում 2, 3 և 4 սյունյակներում և ցանովի խոտեր հատվածում ցանքի տարածություններից հանվում է:

5. 2-րդ պունկտը «ցանքի պլանը» Լրացվում է կոլտնտեսությունից արտադրական պլանի տվյալների հիման վրա, իսկ 3 և 4 սյունյակները «փաստորեն ցանված և հավաքված է» աշխատանքներն ընդունելու վերաբերյալ կազմած ակտերի հիման վրա (ձև № 28): Յեթե կոլտնտեսությունում մեծատնտեսների ցանքերն արժատի վրա հանրայնացնելու դեպքեր են յեղել, ապա այդ ցանքի տարածությունը վերցվում է հանրայնացման վերաբերյալ ակտից և գումարվում է ինչպես կոլտնտեսության կողմից

փաստացի ցանկած ամբողջ տարածությունը, այնպես եւ պլանով նախատեսնված տարածությունը:

6. Կոլտնտեսութեան ցանած տարածությունը պետք է անպայմանորեն ցույց տրվի ցանքի պլանի կատարման աղյուսակում, միանգամայն անկախ նրանից, թե ինչպես են ոգտագործվել այդ ցանքերը, քաղվել են, կերցվել են արմատի վրա կամ կարող է պատահել բոլորովին չեն հավաքվել: Յեթե ցանովի խտտերով զբաղված տարածությունները քաղվելուց հետո աշնանը վարվել են, ապա այդ տարածությունները պետք է ցույց տրվեն «Ցանովի խտտեր» հատվածում:

7. Ցանքի պլանի կատարման առթիվ հաշվետվութիւն տալով, անհրաժեշտ է այդ գործով կոլտնտեսութիւնում յեղած բոլոր փաստաթղթերն ունենալ ձեռքի տակ: Մասնավորապէս հարկավոր է ոգտագործել և ոպերատիվ հաշվետվութիւն և դարձանագրանի կամպանիայի առթիվ յեզրափակիչ հաշվետվութիւն տվյալները: Բոլոր աղբյուրները պետք է համեմատվեն մեկը մյուսի հետ և միայն ստուգումից հետո վերջնականապէս սահմանված թիվը մտցվում է հաշվետվութիւն մեջ: Յեթե այս կամ այն կուլտուրայի նկատմամբ պարզվի, վոր դեպքի տարբերութիւն է տալիս կամ նույնիսկ բաց է թողված յեզրափակիչ հաշվետվութիւն համեմատ, անհրաժեշտ է հաշվետվութիւն բլանկի վրա նշել այդ տարբերութիւն պատճառների մասին:

8. Հետևյալ 5-րդ սյունյակում ցույց է տրվում մեկ հեկտարից ստացված բերքը, բերքահավաքի տարածութիւն հաշվով: Այս բերքն ստացվում է համախառը բերքը (սյուն. 6) բաժանելով 4-րդ սյունյակում նշված փաստացի հավաքված տարածութիւն վրա: Այս յեզանակով ստացված տվյալները մեկ հեկտարից հավաքված բերքի վերաբերյալ պետք է համեմատվեն ոպերատիվ հաշվետվութիւն տվյալների հետ և նրանց միջև տարբերութիւն լինելու դեպքում և այդ և մյուս տվյալները պետք է ստուգվեն:

9. Համախառը բերքը (6 սյուն. համար) և նրա արժեքը պետական մթերման գներով (7-րդ սյուն. համար) վերցվում են նատուրալ յեկամուտների և նրանց բաշխման հաշվառումը գրքից (ձև № 3): Ընդվորում հարկավոր է նկատի ունենալ, վոր այն դեպքերում, յերբ առ 1 հունվարի 1939 թ. կոլտնտեսութիւնում չկալված հաց և մնում, հացահատիկը (և այլ մթերքներ), վորն ստացվելու յե կալուումից, անպայմանորեն պետք է

մտցվեն 1938 թ. համախառը բերքի և բաշխման մեջ: Այդ հացահատիկի (և այլ մթերքների) քանակը պետք է վորոշվի վաղորդ կալսած հացահատիկի (հեկտարից, բուլից և այլն) յեկուլթի հիման վրա, հաշվի առած չկալված հացի վորակը և ձեկակերպված կոլտնտեսութիւն վարչութիւն վորոշումով: Հացահատիկի այդ քանակը (և կալուումից ստացված յերկրորդական արտադրանքի) և նրա գնահատումը պետական մթերման դծով անպայմանորեն պետք է գրվեն նատուրալ յեկամուտների հաշվառման գրքում: Դրանցումն արվում է վերջին տողով «յենթադրվում է 1938 թ. բերքի կալուումից ստանալ 1939 թ.» ինչպես ընդհանուր գումարով, այնպես եւ ըստ առանձին բրիգադների: Դրանից հետո գրքի յուրանքանչյուր սյունակով ի մի յեն բերվում ընդհանուր տարեկան հանրագումարները:

10. Համախառը բերքը և նրա արժեքն ստացվում են նատուրալ յեկամուտների հաշվառման գրքից այսպես.

ա) Յեթե տվյալ կուլտուրայի համախառը բերքից բացի այլ մուտքեր են յեղել (որինակ՝ աղունավարձ, աշխատանքի դիմաց վարձատրութիւն, 1937 թ. բերքը 1938 թ. կալսելու ժամանակ յենթադրվող քանակից ստացած հացահատիկը, վորը հաշվվում է 1938 թ. յեկամուտի մեջ և այլն) ապա տարեկան հանրագումարները «քանակը» և «գումարը» կրեդիտային սյունյակներում կլինեն. «քանակը» սյունյակում համախառը բերքը, իսկ «գումարը» սյունյակում համախառը բերքի արժեքը: Այդպիսի դեպքում այդ հանրագումարները կփոխանցվեն կոլտնտեսութիւն տարեկան հաշվետվութիւն 7-րդ աղյուսակի համադատախան սյունյակները (6 և 7):

բ) Յեթե կոլտնտեսութիւնը, բացի համախառը բերքից, 1938 թ. ունեցել է այլ նատուրալ յեկամուտներ, ապա այդ յեկամուտները վոչ մի դեպքում համախառը բերքի մեջ չպետք է մտցվեն:

Այդպիսի դեպքերում համախառը բերքը և նրա արժեքը պետական մթերման գներով ստանալու համար, հարկավոր է նախապես, քաղվածքի միջոցով, հաշվել այլ նատուրալ մուտքերի (վոչ համախառը բերքի) քանակը և արժեքը և ստացված հանրագումարները դուրս գալ կրեդիտային շրջանառութիւնների տարեկան հանրագումարներից «Քանակը» և «Գումարը» սյունյակներով: Դրանից հետո ստացված ֆնացորդը, «Քանակը»

1600982

սյունյակում կլինի համախառը բերքը, իսկ «Գումարը» սյունյակում համախառը բերքի արժեքը:

Համախառը բերքի (բոլոր կուլտուրաների) այդ ձևով ստացված ընդհանուր արժեքի վերաբերյալ տվյալները տող 47, անպայմանորեն պետք է համեմատվեն դաշտավարության և մարգարուծության, բանջարաբուծության և բախչեբուծության արտադրանքի արժեքի հետ № 19 հաշվի № 1 յենթահաշվի անալիտիկ հաշիվներով, ա) դաշտավարության և մարգարուծության արտադրանքի հաշվառման անալիտիկ հաշվով և բ) բանջարաբուծության և բախչեբուծության արտադրանքի հաշվառման անալիտիկ հաշվով: Յեթե արժեքն այդ անալիտիկ հաշիվներով չի համընկնում տարեկան հաշվետվություններով ստացված արժեքի հետ, հարկավոր է անպայմանորեն համախառը բերքը վորոշելու բոլոր տվյալների և № 19/1 հաշվում արված բոլոր գրանցումների ստուգում կատարել, քանի վոր համախառը բերքի արժեքի մեջ տվյալ դեպքում վոչ մի տարբերություն չպետք է լինի:

Համախառը բերքից ավելի ստացվող նատուրալ յեկամուտների քանակի և արժեքի հաշվետու քաղվածքը պետք է արվի չափադանց ձշտորեն, առանց բաց թողումների, քանի վոր այլ կերպ (մնացորդի գծով) համախառը բերքի սխալ թիվ կստացվի, վորը հետագայում կտա սխալ թիվ մեկ հեկտարից վերջրած բերքի վերաբերյալ:

Այդ նատուրալ յեկամուտների քանակը և արժեքը ցույց է տրվում տարեկան հաշվետվության 7-րդ աղյուսակի ներքևում ծանոթության մեջ: Ընդ վորում ծանոթության մեջ, 5-րդ կետից «ընդամենը մացրված և բաշխման մեջ 1938 թ. համախառը բերքից ավելի . . . ուր. գումարով» հետո անպայմանորեն ցույց տալ 1937 թ. բերքի հացը 1938 թ. կալելու ժամանակ ստացած և 1938 թ. յեկամտի մեջ մացրած հացահատիկի (և այլ մթերքների) ավելցուկի արժեքը, գրելով «այդ թվում 1938 թ. յեկամտի մեջ մացրած 1937 թ. բերքի հացահատիկի (և այլ մթերքների) արժեք . . . ուրի»:

11. 8-րդ սյունյակում տրվում են տեղեկությունները կոլտնտեսության կողմից պարտադիր կարգով և կոնտրակտացիոն պայմանագրերով հանձնած մթերքների քանակի մասին, այդ տեղեկությունները վերցրվում են՝ պետությունը հանձնումների և կոլտնտեսային առևտրի հաշվառման գրքից (ձև № 5) ընդվորում

7-րդ աղյուսակի 8-րդ սյունյակում գրանցվում է հանձնած մթերքների փաստացի (և վոչ թե հաշված) քաղը, այսինքն «հանձնված է» սյունյակում գրանցվում է տարեկան հանրագումարը ձև № 5: Պարտադիր կարգով հանձնած մթերքների հաշված քաղը ցույց է տրվում կոլտնտեսության տարեկան հաշվետվության 7-րդ աղյուսակի ներքևում:

12. 9-րդ սյունյակում տրվում են տեղեկություններ ՄՏԿ-այանի կողմից կոլտնտեսության համար կատարած աշխատանքների դիմաց վճարած (բնավարձ) մթերքների փաստացի (և վոչ թե հաշված) քաղը: Տեղեկությունները վերցրվում են № 17/2 հաշվից (կամ 16/1 հաշվից) անալիտիկ հաշվառման տվյալներով:

13. 10-րդ սյունյակում ցույց է տրվում այն մթերքների քանակը (փաստացի քանակը և վոչ թե հաշված) վորը կոլտնտեսությունը հանձնում է սերմավարկեր մարելու համար: Այդ տեղեկությունները վերցրվում են 17/2 հաշվի անալիտիկ հաշվառման տվյալներով: Կոլտնտեսության կողմից ստացած մթերքային վարկերի վերադարձումը 10-րդ սյունյակում չի մացվում (նրանց մարումը կատարվում է ի հաշիվ աշխորների համար նախատեսված մթերքներից, վորը ցույց է տրված 18-րդ սյունյակում):

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 11, 13 և 14 ԿԵՏԵՐԻ ԱՌԹԻՎ.— Յեթե վորեք պատճառով կոլտնտեսությունը առ 1 հունվարի 1939 թ. պետության հետ դեռ լիովին չի փակել հաշիվները պարտադիր հանձնումների և վարկերի վերադարձման կամ ՄՏԿ-այանի հետ բնավարձի գծով, ապա սյունյակներում պետք է ցույց տրվի այն բոլոր մթերքների քանակը, վորը կոլտնտեսությունը 1938 թ. բերքից պետք է հանձնեք պետությանը, վերադարձներ սերմավարկը, կատարել կոնտրակտացիոն պայմանագրերով իր պարտավորությունը և 1938 թ. բերքից վճարել ՄՏԿ-այանի բնավարձը վերջինիս՝ կոլտնտեսության համար կատարած աշխատանքների դիմաց: Սակայն յեթե կոլտնտեսությունը մինչև 1939 թ. բերքը վորեք պարտավորության գծով վճարման ժամկետների յերկարաձգում է ստացել, ապա այս դեպքում հաշվետվության մեջ պետք է ցույց տրվի միայն 1938 թ. բերքից հանձնման յենթակա մթերքների քանակը (այսինքն, դուրս գալով հանձնման ժամկետի յերկարաձգված մասը):

Այդպիսի դեպքերում, մթերքների այն քանակը, վորն առանձնացրվել է 1938 թ. բերքից, սակայն դեռ չի հանձնվել, պետք է ձևակերպվի կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշումով: Այդ վորոշման հիման վրա № 5 ձևով

(պարտադիր հանձնումները և կոնտրակտացիայի գծով) և № 11 ձևով (բնավարձի և վարկերի գծով) նախավերջին տարեկան հանրագումարից առաջ) հողվածով պետք է արվի համապատասխան ձևակերպում: «առանձնացրված է» սակայն դեռ չի հանձնած»:

14. 11, 12 և 13 սյունյակներում՝ գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրություն 11-րդ կետի համաձայն տրվում են՝ կոլտնտեսային առևտրի ասպարիզում կոլտնտեսություն մասնակցություն վերաբերյալ տեղեկությունները: 11-րդ սյունյակում «Փաստորեն վաճառված է պետմթերոդներին կոլտնտեսային առևտրի կարգով» և 12-րդ սյունյակում «փաստորեն վաճառված է կոլտնտեսային շուկայում և այլ վաճառք» տեղեկությունները տրվում են առ 1 հունվարի 1939 թ. փաստորեն վաճառած մթերքների քանակի մասին, իսկ 13-րդ սյունյակում այն մթերքների քանակի մասին, վորը կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի կողմից առանձնացրվել է պետմթերոդներին կոլտնտեսային առևտրի կարգով և կոլտնտեսային շուկայում (փաստացի վաճառքից ավելի) վաճառելու համար, սակայն դեռ չի վաճառված:

Փաստացի վաճառած մթերքների քանակը վերցրվում է № 9 գրքից «Պետական հանձնումների և կոլտնտեսային առևտրի հաշվառման գիրք» և հենց 11-րդ սյունյակի համար վերցրվում է տարեկան հանրագումարը «Վաճառք պետմթերոդներին և կոոպերացիային» սյունյակից, իսկ 12-րդ սյունյակի համար տարեկան հանրագումարը վերցված է «Վաճառք կոլառևտրի կարգով» սյունյակից № 5 գրքով: (Այդ սյունյակում պետք է ցույց տրվեն և այն մթերքները, վորոնք ծախսվել են հասարակական սննդի նպատակով, յեթե նրանք նատուրայով ըստ աշխորերի բաշխման մեջ հաշվի չեն առնվել): Մթերքների այն քանակը, վորն առանձնացրվել է վաճառքի համար, սակայն փաստորեն առ 1 հունվարի 1939 թ. դեռ չի վաճառված (սյունյակ 13), ցույց է տրվում կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշման հիման վրա:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Վարձու մասնագետների աշխատանքը նատուրայով վարձատրելու դեպքում, նրանց տրված մթերքների քանակը պետք է ցույց տալ, վորպես վաճառք (12 կամ 13 սյունյակում):

15. 14, 15 և 16 սյունյակներում ցույց է տրվում կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի կողմից սերմացույի և անձեռ-

նամխելի սերմֆոնդերի համար առանձնացրված մթերքների քանակը (սյուն. 14) անասնակերի և ապահովագրական կերի ֆոնդերը (սյուն. 15), այսինքն ծախքեր, վորոնք նախատեսված են գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրության 11-րդ կետի «բ» յենթակետով, ինչպես և հաշմանդամներին ոգնելու, մանկամուկներին և վորբերին պահպանելու ֆոնդեր և այլն, այդ պահանջների համար առանձնացրված մթերքների քանակը պետք է վերցվեն յեկամուկների բաշխման վերաբերյալ՝ կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշումից:

Ընդամենը պետք է նկատի ունենալ, վոր 14 և 15 սյունյակներում ցույց է տրվում մթերքների այն քանակը, վորը առանձնացրված են 1938 թ. բերքից, սերմերի և ֆուրածի ֆոնդերը և մթերքների այն քանակը, վորը առանձնացրված է 1938 թ. բերքից անձեռնամխելի ապահովագրական սերմային և ֆուրածային ֆոնդերը լայնացման համար, բայց ապահովագրական ֆոնդերի վոչ ամբողջ գումարը:

Այն դեպքում, յերբ կոլտնտեսությունները միջկոլխոպային փոխանակման կարգով շարքային սերմերի դիմաց ստանում են տեսակավոր սերմեր շարքային սերմերի ավել վճարածը՝ ցույց պետք է տալ 14 սյունյակում, իսկ ավել ստացող կոլտնտեսությունը դա ցույց է տալիս 7-րդ աղյուսակի ծանոթության մեջ:

16. 17-րդ սյունյակում «այլ ծախքերը» ցույց են տրվում այսպիսի ծախքեր, ինչպես որինակ՝ կոլտնտեսության ներքին կարիքների համար պարաններ և պարկեր պատրաստելու նպատակով կանեփաթելի ծախսումը մթերքների կորուստը՝ փշանալու չորանալու հետևանքով, այդպիսի մթերքների համար դուրս գրման ակտեր լինելու դեպքում:

Այս սյունյակը լրացնելու համար, հարկավոր է անհրաժեշտ քաղվածքներ հանել 12 հաշվից (պարաններ, պարկեր և այլն՝ պատրաստելու համար ծախսված հումուկի մասով) և 15 հաշվից (կորստի մասով):

17. 18-րդ սյունյակում պետք է ցույց տրվի կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի կողմից վորոշված՝ կոլտնտեսականներին ըստ աշխորերի բաշխվող մթերքների քանակը: Ընդվորում այդ սյունյակում պետք է ցույց տալ մթերքների ամբողջ քանակը, ներառյալ կոլտնտեսականներին տրված ավանսը (կոլտնտեսականներին ավանսով տրված մթերքների քանակը ցույց է տրվում վերջին՝ 19-րդ սյունյակում, 1938 թվին կոլտնտեսա-

բում նրանում ցույց է տրվում ամբողջ մթերքների առկա քանակը առ 1/1 39 թ. հաշվի առնելով և այն մթերքները, վերը սպասվում է ստանալու վերամշակումից (չկալավածից):

Աղյուսակ 10 «Կոյսիսեաւթյանն ամրացված հողի յեվ կոյսիսեաւթյանն անմահական ոգսագործման բանջարաբուծության, պտուղաւ յեվ խաղողի այգիների համար առանձնացրած հողերը»

Առաջին հարցի առթիւ պետք է նշվի հողն առհավետ ոգսագործելու համար ահա ստանալու ամիսը և ամսաթիւնը ու տարիներ: Յեթե ահա չի ստացվել, ապա պետք է գրել «չի ստացված», 2-րդ հարցում նշվում է կոլտնտեսությանը պետական աւետով ամրացված հողերի ընդհանուր տարածությունը (հետագա կրտսերների հետ միասին), իսկ ահա բացակայելու դեպքում կոլտնտեսության կողմից փաստորեն ոգսագործվող հողերի ընդհանուր տարածությունը: 3-րդ հարցում տեղեկություններ պետք է տրվեն կոլտնտեսականների անտեսությունների թվի մասին, վորոնց անձնական ոգսագործման համար բանջարանոցի, պտղատու և խաղողի այգիների համար հող է հատկացրվել, գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրության համաձայն և նրանց համար առանձնացրած հողի քանակի մասին: Ընդվորում հարկավոր է նկատի ունենալ, վոր կոլտնտեսականներին անձնական ոգսագործման համար տրված հողի կազմի մեջ շենքերի տարածությունը չի մտնում:

Աղյուսակ 11 «Անասնապահության զարգացման պետական պլանի կաւարումը»

1. Առ 1/1 1938 թ. (սյուն. 3) և առ 1/1 1939 թ. (սյուն. 5) անասունների առկա քանակը, ցույց է տրվում համապատասխան թվականի համար կազմված ինվենտարիզացիոն ցուցակներով, իսկ 4-րդ սյունյակի համար պլանային զլխաքանակի վերաբերյալ տվյալները վերցրվում են կոլտնտեսության կողմից ստացած պետական պլանով:

Ավանսի կարգով 1939 թ. մամթերման հաշվին հանձնած անասունների քանակի վերաբերյալ տվյալները ցույց են տրվում Զագոտակոտի անգորագրերով:

2. 2-րդ տողով «այդ թվում կովեր» (առանց յերինջների)

պետք է ցույց տրվեն բոլոր կովերը, սակայն կովերի թվի մեջ չպետի մտնեն յերինջները, այսինքն առաջին անգամ ծածկվածները (ե վոչ թե ստերը կովերը):

3. Ստուգելու համար, թե պետական պլանով կատարված է արդյոք այս կամ այն տեսակի (և խմբի) անասունների առաջադրանքը, 4-րդ սյունյակի տվյալները պետք է համեմատության դրվեն 5 և 6 սյունյակների տվյալների գումարի հետ:

Աղյուսակ 12 «Կոյսիսեաւթին ժեւմաների համար խոշոր յեղջուրավոր անասունների գնման պետական պլանի կաւարումը»

Աղյուսակում տրվում են տեղեկություններ կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմաների համար խոշոր յեղջուրավոր անասունների գնման (առանց տոհմային անասունների գնման) պետական պլանի կատարման վերաբերյալ:

Աղյուսակ 13 «Անասունի հանձնում յեվ վանաւ»

1. Այս աղյուսակում հաշվի յե առնվում մամթերման տված և կոլտնտեսականներին վաճառած, պետութերոդներին, կոպերացիային և կոլտնտեսային առետրի կարգով վաճառած անասունների (կենդանի քաշով) իրացումից ստացված դրամական հասույթը: Ընդվորում 4—6 սյունյակներում տեղեկություններ են տրվում անասուններ աճեցնելու համար ոգնության կարգով կոլտնտեսության ապրանքային ֆերմայից կոլտնտեսականներին անասուններ վաճառելու մասին, այդ վաճառքի պետական պլանի համաձայն:

Վաճառած անասունների քանակի և վաճառքից ստացած գումարը ցույց է տրվում, անկախ նրանից դրամը կոլտնտեսության դրամարկիւում և մուտք յեղել, կամ ընթացիկ հաշվում, թե դերիտորների վրա յե հաշվում: Այդ աղյուսակը լրացնելու համար բոլոր տվյալները վերցվում են «Հանձնում, անասունի մորթում և վաճառք մորթվածք մթերքների» № 18 հաշվի № 3 յենթահաշվի կրեդիտից, այդ յենթահաշվի անալիտիկ յենթահաշիւներով:

Աղյուսակ 14 «Կոլտնտեսականների սպանովվածությունն անասուններով անձնական ոգսագործման համար»

1. Աղյուսակի առաջին հարցում հարկավոր է տեղեկություններ տալ այն մասին, թե առ 1/1 1939 թ. կոլտնտեսականների առկա տնտեսություններից քանիսը ունեն խոշոր չեղջուրավոր անասուն, քանիսը խոզեր և առկա կոլտնտեսականների տնտեսությունից, քանիսն ունեն այծ և վոշխար: Ընդվորում անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, վոր այս կամ այն տեսակի անասուն ունեցող առկա տնտեսությունների թիվը, չպետք է մեծ լինի 2 աղյուսակի 6-րդ սյունյակում նշված առկա տնտեսությունների թվից:

2. Աղյուսակի 2-րդ հարցում ցույց է տրվում վոչ մի անասուն չունեցող առկա տնտեսությունների (ընտանիքավոր և միայնակ) թիվը:

3. Անասուն ունեցող և չունեցող տնտեսությունների թվի մասին տեղեկությունները վերցվում են № 35 ձևով և համեմատվում են գյուղխորհրդի տվյալների հետ:

Աղյուսակ 15 «Անասնապահության մթերքների բաժխտմը»

1. Այս աղյուսակում պետք է ցույց տրվի, թե կոլտնտեսությունն իր տնտեսությունից 1938 թվին, վորքան և ինչպիսի անասնապահական մթերքներ և ստացել և ինչ գումարի (պետմթերման գներով) անասնապահության մթերքների պետական պարտադիր հանձնումն ինչ չափով և կատարել նա (սյուն. 5) և կոլտնտեսությունն ինչ նպատակի յե ծառայեցրել մթերքների մնացած մասը (սյուն. 6—13) ընդվորում 1—6-րդ սողերում ցույց է տրվում տեղեկություն մորթված մթերքների մասին, իսկ 7-րդ սողից մինչև 14-ը մորթված մթերքների հետ կապ չունեցող մթերքների մասին: Իսկ 15-րդ սողից մինչև 20-ը տեղեկություններ է տրվում վերամշակումից ստացված արտադրանքի մասին:

2. «Իր տնտեսությունից տարվա ընթացքում ստացել և հում և վերամշակած գրությամբ» սյունյակում պետք է ցույց տրվի յուրաքանչյուր մթերքի ամբողջ քանակը, բաց չթողնելով վոչ մի կիլոգրամ կամ հատ:

3. Իր տնտեսությունից տարվա ընթացքում ստացած մորթված մթերքների և նրանց արժեքի վերաբերյալ տվյալները վերցվում են № 18/3 հաշվից:

4. Իր տնտեսությունից տարվա ընթացքում մուտք չեղած կաթի քանակի և նրա արժեքի և կաթի վերամշակման հետևանքով ստացած կաթնամթերքների արժեքի վերաբերյալ տրվյալները վերցվում են № 3 ձևից «Նատուրալ յեկամուտների և նրանց հաշվառման գիրք»:

Ընդվորում հարկավոր է նկատի ունենալ, վորպեսզի մթերքի միևնույն քանակը կրկնակի վերամշակման դեպքում հաշվի չառնվի յերկու անգամ, որինակ՝ 10 ցենտներ կարագը հալած յուղի վերածելիս՝ չի կարելի տարեկան հաշվետվության մեջ գրել և կարագ և հալած յուղ, քանի վոր այդ հանգամանքը կրկնակի հաշվառման կհասցնի այլ հարկավոր և գրել միայն հալած յուղը:

Սեպարատորից հանված թան ու շիճուկը (обратъ) հաշվի չե առնվում «այլ կաթնամթերքներ» սողում: Անհրաժեշտ է հետևել, վորպեսզի յուղ և պանիր պատրաստելու նպատակով վերամշակման տված կաթի քանակի և վերամշակումից դուրս չեկած այդ մթերքների քանակի միջև համապատասխանություն լինի: 7-րդ սողում պետք է ցույց տրվեն միայն կովի կաթի վերաբերյալ տեղեկությունները, վոչխարի և այծի կաթի վերաբերյալ տեղեկությունները պետք է տրվեն ութերորդ սողով:

5. Իր տնտեսությունից տարվա ընթացքում ստացված բրդի, մեղրի, մեղրամոմի և այլնի քանակի վերաբերյալ տեղեկությունները նույնպես վերցվում են № 3 ձևի գրքից:

6. 5-րդ սյունյակը մորթված մթերքների մասին լրացվում է մթերող կաղմակերպությունների անդորրագրերի հիման վրա, իսկ արտադրանքի նկատմամբ (կաթ, բուրդ և այլն) № 17 հաշվի «Արտադրանքի իրացում» № 1 յենթահաշվի անալիտիկ հաշվառման տվյալների հիման վրա (№ 5 ձևի գրքից):

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Յեթե պարտադիր հանձնումների պլանը տրված է մեկ տեսակի մթերքի համար, իսկ հանձնումը կատարված է այլ տեսակի մթերքներով, որինակ, պլանը տրված է կաթի համար, իսկ հանձնումը կատարված է յուղով, ապա փառտացի հանձնումը պետք է ցույց տալ յերկու թվով համարիչով՝ փառտացի հանձնած մթերքի քանակը, իսկ հայտարարով մթերքի վերածած պլանում նշված քանակը:

7. 6 և 7 սյունյակները «վաճառված և կոլտնտեսային առևտրի կարգով» պետությունը տրված մորթված մթերքների

դժով լրացվում են № 3 հաշվի անալիտիկ հաշվառման տվյալների հիման վրա, իսկ կաթի, բրդի և այլն արտադրանքի նկատմամբ՝ № 17 հաշվի 2 և 3 յենթահաշիվների անալիտիկ հաշվառման տվյալների հիման վրա (№ 5 ձևի գրքից)։

8. 8-րդ սյունյակում ցույց է տրվում վաճառքի համար առանձնացրած, սակայն առ 1 հունվարի 1939 թ. դեռ չվաճառած մթերքները քանակը։ Այդ տվյալները վերցրվում են կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշման հիման վրա։

9. 9-րդ սյունյակը «ծախսված է հասարակական սննդի համար» լրացվում է կամ № 25 կամ № 19 ձևի տվյալների հիման վրա, նայած թե ինչպես է տարվել սննդի հաշվառումը կոլտնտեսությունից մեջ։ Սակայն և այս և մյուս դեպքում հարկավոր է հետևել այն բանին, վորպեսզի այս սյունյակում ցույց տրվեն միայն սեփական տնտեսությունից ստացած մթերքները, իսկ գնված մթերքներն այստեղ ցույց չեն տրվում։ Տրակտորիստների սննդի համար սեփական տնտեսությունից ծախսված մթերքներն այս սյունյակում անպայմանորեն ցույց են տրվում։

ԾԱՆՈթՈՒԹՅՈՒՆ.—15-րդ աղյուսակի 3-րդ տողում (ամեն տեսակի) կաշիներ, 9-րդ սյունյակում «ծախսված հասարակական սննդի համար» չեն լրացվում։

10. 10-րդ սյունյակը «Առանձնացված է ֆոնդ հաշմանդամներին ոգնելու համար» լրացվում է յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ վորոշման հիման վրա։

11. 11-րդ սյունյակում «ծախսված է արտադրական կաշիքների համար» պետք է ցույց տրվեն այնպիսի ծախքերը, ինչպես որինակ՝ կաթի ծախսումը հորթերին և գոճիներին խմեցնելու համար, մսի ծախսումը պահապան շներին կերակրելու համար, ձվի ծախսումը ճուռ ստանալու համար, մեղրի ծախսումը, մեղվի ընտանիքներին կերակրելու համար և այլն։ Այս ծախքերի վերաբերյալ տվյալները վերցվում են № 14 հաշվի «ծախսեր արտադրության մեջ» 1, 2 և 3 յենթահաշիվների անալիտիկ հաշիվների տվյալներով։

12. 12-րդ սյունյակը «Հանձնված է վերամշակման» լրացվում է № 12 հաշվի «Ծախքեր արդյունաբերական և ոժանդակ ձեռնարկների մեջ» անալիտիկ հաշվառման տվյալների հիման վրա։ Այստեղ ըստ մթերքի յուրաքանչյուր տեսակի պետք է ցույց տրվի թե այդ մթերքից ամբողջ 1938 թ. ընթացքում, վորքան է հանձնվել վերամշակման։

13. 13-րդ սյունյակը «Բաշխում ըստ աշխուրների» լրացվում է յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի (տարեկան հաշվետվությունը հաստատող) վորոշման հիման վրա։

14. Տարվա ընթացքում ստացված մթերքների դումարը պետք է հավասար լինի ծախսված մթերքների դումարին, քանի վոր ստացված արտադրանքն առանց ֆնացորդի պետք է բաշխվի։ 15 աղյուսակում նշված ծախքերի հոգվածների միջև։

15. Աղյուսակի վերջում պետք է տրվի անասնապահության հիմնական մթերքների պետհանձնումների պլանը, անհրաժեշտ է ցույց տալ, թե ինչ չափով է տրվում այն ցենտներով, թե տոննով։ Վերամշակման անցած կաթի արժեքը պետք է տրվի պետական գներով։ 15-րդ հոգվածի վերջին մասում տեղեկություններ են տրվում կաթի, բրդի և անասնապահության այլ մթերքների հանձնման պլանի մասին ամբողջ 1938 թ. ընթացքում։ Յեթե առ 1 հունվարի 1938 թ. կոլտնտեսության վրայում է հանձնման պարտք 1937 թվից, վորը պետք է մարել 1938 թ., ապա այդ պարտքը ցույց է տրվում առանձին տողով։

16. Այն մարդերի կոլտնտեսությունները, վորտեղ գործող որենադրությամբ անասունների մի մասը կարող է նատուրայով բաշխվել ըստ աշխուրների, ըստ աշխուրների տրված անասունը ցույց է տրվում 15 աղյուսակում այսպես՝ 3 և 13 սյունյակներում ըստ աշխուրների բաշխած գլուխների քանակը, իսկ 4-րդ սյունյակում նրանց արժեքը։ Անասունի յուրաքանչյուր տեսակի համար աղյուսակում առանձնացվում է առանձին տող։

Աղյուսակ 16 «Մսի հանձնման պլանի կախարումը»

Մսի հանձնման պլանի վերաբերյալ տվյալները լրացվում են, միս հանձնելու առթիվ կոլտնտեսության տված պարտավորագրով, իսկ փաստացի հանձնածի վերաբերյալ տվյալները Զագոտսկոյի անդորրագրերի հիման վրա։

Աղյուսակ 17 «Կոլտնտեսության յեկամուտներ, անասնապահության, բուսաբուծության յեվ ոժանդակ ձեռնարկների մթերքների վաճառքից»

Աղյուսակն արտադրանքի մասով (տող 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 և 11) լրացվում է № 17 հաշվի «Արտադրանքի իրացում» տրվ-

յախները հիման վրա (№ 5 ձևի գրքից «Պետական հանձնումները և կոլտնտեսային առևտրի հաշվառում»): Ընդգրկում սյունյակ 2, 4 և 6 (գնահատումը մուտք արժան գներով) լրացնելու համար տվյալները վերցվում են հաշվի դերտից, իսկ 3, 5 և 7 սյունյակների համար հաշվի կրեդիտից:

Վաճառքի (կամ պետությունը հանձնելու) համար առանձնացրած արտադրանքը բայց դեռ չվաճառված այս աղյուսակում ցույց չի տրվում:

2. ՄՍՍՄԹԵՐԳՆԵՐԻ նկատմամբ 2, 4 և 6 սյունյակներում ցույց է տրվում վաճառված մթերքների արժեքը մուտք արված գներով: Այս տվյալները վերցվում են № 3 հաշվի կրեդիտից քաղվածքներ անելու միջոցով, 3, 5 և 7 սյունյակները լրացնելու համար հարկավոր է նախորդ քաղվածքներ անել 18 հաշվի 3 լինթահաշվից, մասմթերքների վաճառքից գոյացած յեկամուտի մասին (№ 3 հաշվում մուտք արված գներով, վաճառած մթերքների գնահատման և փաստացի գներով վաճառած մթերքների արժեքի միջև չեղած տարբերություն) առանձին:

ա) Պետությունը պարտադիր կարգով վաճառքից:

բ) Ըստ պայմանագրերի արտադրանքի վաճառքից:

գ) Կոլտնտեսային շուկայում արտադրանքի վաճառքից:

Այսպիսով, ստացված գումարներին անհրաժեշտ է ավելացնել մուտք արված գներով վաճառված մթերքների (յուրաքանչյուր տեսակի վաճառքից) արժեքը, այսինքն այն գումարները, վերջինք գրանցված են 2, 4 և 6 սյունյակներում և արդյունքը գրել համապատասխան՝ 3, 5 և 7 սյունյակներում:

3. Մթերքների վաճառքից գոյացած յեկամուտը (սյուն. 8) ստացվում է մի կողմից 3, 5 և 7 սյունյակների տվյալների գումարի և մյուս կողմից 2, 4 և 6 սյունյակների գումարի միջև չեղած տարբերության միջոցով:

4. Ոժանդակ ձեռնարկների վոչ գյուղատնտեսական արտադրանքին (տող 11) տվյալ դեպքում վերաբերում է ինվենտարը, շինարարական նյութը և այլն: Սրան է վերաբերում նաև աղու-նավարձը: Այլուրի ձավարի և այլնի վաճառքը 11 տողով ցույց չի տրվում (այլ անցնում է 1 տողով):

Աղյուսակ 18 «Ոժանդակ ձեռնարկների յեկամուտներ յեվ ծախսեր»

1. Այս աղյուսակում տեղեկությունները տրվում են կոլ-

տնտեսություն ընդ որ ոժանդակ ձեռնարկների նկատմամբ, ինչ-պիսիք են ջրաղացը, ձավարաղացը, ձիթհանքը, յուղի-պանրի գործարանները, փոերը բանջարեղեն վերամշակող ձեռնարկը և այլն ձեռնարկներ՝ դարբնոց, հյուսնոց և այլ արհեստանոցներ, շինարարական նյութեր պատրաստող ձեռնարկներ (աղյուսի, կղմինդրի և այլ գործարաններ), կոլտնտեսության կողմից գործադրվող փայտամշակման, քարհանքի, տորֆի, և կոլտնտեսա-կանների կենցաղն սպասարկող ձեռնարկները (ճաշարաններ, վաքցքատներ, վարսավիրանոցներ և այլն):

ա) Բացի այս աղյուսակում տեղեկություններ են տրվում առանց հատուկ վերամշակող ձեռնարկում արտադրանքի վերա-մշակման մասին, որինակ՝ հատապտուղների, պտուղների և բան-ջարեղենի չորանոցները և կոնսերվացնելը, կաթի, յուղի և այլ արտադրանքի վերամշակումը և այլն:

բ) Դրսում արտադրանքը վերամշակելու մասին (կետ 9) որինակ՝ հարևան կոլտնտեսության ալրաղացում հացահատիկն աղալու մասին և

գ) ձկնորսությունից ստացած յեկամուտի՝ մասին (լճային տնտեսություն): Սակայն ծղոտի և վուշի ու կանեփի տրեստա-յի վերամշակումն այս աղյուսակում ցույց չի տրվում:

2. Տեղեկությունները պետք է տրվեն յուրաքանչյուր ձեռ-նարկի յուրաքանչյուր վերամշակման համար առանձին այնպես, վոր յեթե կոլտնտեսությունն ունենա յերկու ալրաղաց, ապա տեղեկությունները պետք է տրվեն նրանցից յուրաքանչյուրի համար առանձին:

Առանձին տեսակի ձեռնարկների նկատմամբ յեկամուտի և ծախսերի մասով (սյուն. 2—7) աղյուսակը լրացվում է հետևյալ կարգով:—

Ա. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՍԿԱՆ ՀՈՒՄՈՒՅԹ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՂ ՁԵՌ-ՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ (ինչպես որինակ՝ ջրաղացնե-րի, ձավարաղացների, ձիթհանքների, յուղագործարանների, հա-ցի փոերի նկատմամբ և այլն) տեղեկությունները տրվում են այսպես:—

ա) իր տնտեսությունից ստացված գյուղատնտեսական հու-մութեր վերամշակելիս (իր ձեռնարկներում և դրսում), լրացվում են՝ 2, 4, 6 և 7 սյունյակները, ընդգրկում 2 սյունյակով ցույց է տրվում վերամշակման հետևանքով ստացված մթերքների ար-ժեքը (որինակ՝ ալյուրի, թեփի, յուղի, քուսպի և այլն), այդ մթերքները մուտք արած գներով:

բ) Գնված գյուղատնտեսական հումուլթը վերամշակելիս (իր ձեռնարկներում և թե դրսում) լրացվում են՝ 2, 5, 6 և 7 սյունյակները, ընդվորում 2-րդ սյունյակը լրացվում է այնպես, ինչպես առաջին դեպքում:

գ) Վոչ կոլտնտեսությունը պատկանող գյուղատնտեսական հումուլթ վերամշակելիս (որինակ՝ կոլտնտեսականների կամ այլ կոլտնտեսությունների հացահատիկի վերամշակումը) լրացվում են՝ միայն 2, 6 և 7 սյունյակները, ընդվորում 2-րդ սյունյակում ցույց է տրվում միայն վերամշակման համար կոլտնտեսությունների կողմից ստացած վարձը և վոչ թե վերամշակումից ստացված մթերքների արժեքը:

4, 5, 6 և 7 սյունյակների համար տվյալները վերցվում են՝ յուրաքանչյուր ձեռնարկությունների հաշվի դեբետից (տարեկան հանրագումարը), իսկ 2-րդ սյունյակի համար առաջին յերկու դեպքերում՝ յուրաքանչյուր ձեռնարկության հաշվի կրեդիտից, իսկ ուրիշ հումուլթը վերամշակելիս՝ № 19 հաշվի № 6 յենթահաշվից քաղվածքներ անելու միջոցով:

Յեթե ձեռնարկությունը տարվա ընթացքում վերամշակում է և իր հումուլթը և գնված և ուրիշ հումուլթը, ապա աղյուսակի յուրաքանչյուր սյունյակի համար անհրաժեշտ տեղեկություններն ամփոփվում են յերեք տեսակի վերամշակման նկատմամբ և լրացվում են մեկ տողով: (2-րդ սյունյակի համար հարկավոր է գումարել՝ իր և գնված հումուլթի վերամշակումից ստացված արտադրանքի և վարձով վերամշակած արտադրանքի արժեքը, իսկ մնացած՝ 4, 5, 6 և 7 սյունյակների համար տեղեկությունները վերցվում են անմիջականորեն տվյալ ձեռնարկությունների հաշվի դեբետից, ընդվորում 4, 5 և 6 սյունյակների համար քաղվածքներ հանելու միջոցով, իսկ 7-րդ սյունյակի համար ուղղակի տվյալ ձեռնարկության հաշվի դեբետի շրջանառություններից:

18 աղյուսակի 3 սյունյակը՝ գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակող ձեռնարկների նկատմամբ չի լրացվում:

Նույն կարգով է կատարվում 18 աղյուսակի լրացնելը գյուղատնտեսական հումուլթի առանց հատուկ ձեռնարկներում վերամշակելու (որինակ՝ պտուղների և հատապտուղների չորացնելը և այլն) և արտադրանքը դրսում վերամշակելու նկատմամբ, 3-րդ սյունյակը չի լրացվում տվյալ դեպքում:

Բ. ԲԱՑԱՌԱՊԵՍ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՅ, ԴԱՐԲՆՈՅ

ՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ (ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՅ, ԴԱՐԲՆՈՅ և այլն) սակայն վոչ ինվենտար և այլ շինվածքների արհեստագործությամբ դրադվող ձեռնարկների մասին լրացվում է 2, 6 և 7 սյունյակները:

2-րդ սյունյակը լրացվում է № 19 հաշվի № 6 յենթահաշվի կրեդիտից քաղվածքներ անելու միջոցով, քանի վոր այդպիսի ձեռնարկների նկատմամբ յեկամուտ համարվում է միայն կոլտնտեսականների և կողմնակի անձանց ու կազմակերպությունների պատվերով արհեստանոցում կատարած նորոգման համար ստացված վարձը, վորը 1938 թ. գործող հաշվառման ցուցումներով հաշվի յե առնվել 19 հաշվում նշված 6 յենթահաշվով:

6 և 7 սյունյակները լրացվում են տվյալ ձեռնարկության հաշվի դեբետով տարեկան շրջանառության ընդհանուր գումարից քաղվածքներ հանելու միջոցով (նշանակում է 6 և 7 սյունյակների գումարը միեռույնը կլինի):

Գ. ԱՅՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՅՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ, ՎՈՐՈՆՔ ԶԲԱՂՎՈՒՄ ԵՆ ԲԱՑԱՌԱՊԵՍ ԻՆՎԵՆՏԱՐԻ ՅԵՎ ԱՅԼ ՇԻՆՎԱԾՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄ ԴՐԱ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ ԶԲԱՂՎՈՒՄ ԵՆ ՆԱՅԵՎ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՄԲ.—տվյալ դեպքում տեղեկությունները 2—7 սյունյակներով տրվում են, յերկու տողով, մեկ տողով տրվում են տեղեկություններ իր տնտեսության համար պատրաստած ինվենտարի և այլ շինվածքների մասին և մյուս տողով բոլոր այլ աշխատանքների մասին, այսինքն, վաճառքի նպատակով ինվենտար և այլ պատրաստելու աշխատանքների և վերանորոգման աշխատանքների մասին, ինչպես իր տնտեսության, այնպես ել վաճառքի համար:

Այսպիսի դեպքերում տեղեկություններն աղյուսակում տրվում են հետևյալ կերպ:

ա) Յեթե սեփական տնտեսության համար պատրաստած ինվենտարը և շինվածքները հաշվի յեն առնվում առանձին հաշվի մեջ (և ծախքերը և արտադրանքի յելույթը), այն ժամանակ աղյուսակը լրացնելու համար բոլոր տեղեկությունները վերցվում են այս հաշվից 2 և 3 սյունյակներում ցույց է տրվում միեռույն գումարը այս հաշվի կրեդիտով տարեկան շրջանառության հանրագումարը, 4, 5 և 6 սյունյակները լրացվում են հաշվի դեբետից քաղվածքներ անելու միջոցով, իսկ 7-րդ սյունյակներում ցույց է տրվում տարեկան շրջանառության հանրագումարն այս հաշվի դեբետով:

Ձեռնարկութեան միջոց աշխատանքների նկատմամբ տն-
հրաժեշտ տեղեկութեանները վերցվում են այդ աշխատանքների
հաշվի ծախքերը դեբետից, իսկ համախառը յեկամուտը 2 սյուն-
յակի համար վերցվում և վորպես տարվա կրեդիտային շրջա-
նառութեան համար, գումարած այդ աշխատանքներից ստացած
յեկամուտը, վորը հաշվի յե առնվում № 19 հաշվի № 6 յենթա-
հաշվում: 3-րդ սյունյակը չի լրացվում այս դեպքում:

բ) Յեթե տարվա ընթացքում ծախքերը և արտադրանքի
յեկույթը հաշվի յե առնվել ամբողջ ձեռնարկութեան նկատմամբ,
ապա տարեկան հաշվետվութեանը կազմելիս հարկավոր և նախ-
քաղվածք հանելու միջոցով սահմանել ինվենտարի և այլ շին-
վածքների վրա ծախսած հումույթի, նյութերի և այլ ծախսերի
արժեքը (անկախ նրանից, թե պատրաստվել են սեփական տըն-
տեսութեան կամ վաճառքի համար) և յերկրորդ, սահմանել նյու-
թերի և այլ ծախսերի արժեքը վերանորոգման աշխատանքների
նկատմամբ:

Այդ բանը կատարելուց հետո, ինվենտար և այլ շինվածք-
ներ պատրաստելու վրա գործադրած նյութերի հումույթի և այլ
ծախսերի արժեքը պետք և բաժանվեն՝ ա) կոլտնտեսութեան սե-
փական տնտեսութեան համար ինվենտարի և այլ շինվածքների
պատրաստման ծախսերի և բ) վաճառքի համար ինվենտարի և
այլ շինվածքների պատրաստման ծախսերի:

Այդ բաժանումը կարող և կատարվել կոլտնտեսութեան կա-
րիքների համար պատրաստած շինվածքների արժեքին և վա-
ճառքի նպատակով պատրաստած շինվածքների արժեքին համե-
մատական:

Որինակ՝ տարվա ընթացքում կոլտնտեսութեան արհեստա-
նոցը պատրաստել և 30 սահնակ, վորոնք մուտք անելու ժամա-
նակ գնահատվել են 1500 ռուբլի: Սահնակների պատրաստման
վրա ծախսվել և իր տնտեսութեան հումույթից 300 ռ. իսկ գըն-
ված հումույթից 600 ռուբլի գումարով և կատարված և այլ
նյութա-դրամական ծախքեր 300 ռուբլու: 30 սահնակից տնտե-
սութեան կարիքների համար թողված և 10 հատ 500 ռուբլի գնա-
հատումով, իսկ 1000 ռուբլի գնահատված 20՝ սահնակը վաճառ-
վել և, այսինքն, սեփական տնտեսութեան համար թողնվել և
արտադրանքի $\frac{1}{3}$ մասն իր արժեքով: Այն ժամանակ բոլոր ծախ-

քերից և վերցրվում $\frac{1}{3}$ -ը: Այն ժամանակ կտանանք, վոր սահ-
նակների պատրաստման վրա ծախսվել և՝

սեփական տնտեսութեան հումույթ	$300:3=100$ ռ.
գնված հումույթ	$600:3=200$ ռ.
այլ ծախքեր	$300:3=100$ ռ.
Ընդամենը	400 ռուբլի

Իսկ վաճառելու նպատակով պատրաստած սահնակների վրա
ծախսվել և՝

սեփական տնտեսութեան հումույթ	$\frac{300.2}{3}=200$ ռուբլի
գնված հումույթ	$\frac{600.2}{3}=400$ ռուբլի
այլ ծախքեր	$\frac{300.2}{3}=200$ ռուբլի
Ընդամենը	800 ռուբլի

Բլաճկի մեջ այս ուղիով գրանցվում և այսպես

Ձեռնարկի և աշխատանքի անունը	Համախառը յեկամուտ	Այդ թվում տնտե- սութեան կարիքնե- րի համար թողված շինվածքի արժեքը	Ծ Ա Խ Բ Ե Ր			
			Իր տնտեսութեան ծախսված հումույթի արժեքը	Գրեց գնված հումույթի արժ.	Այլ նյութա- դրամակ. ծախք.	Ընդամենը
Հյուանդան առադարձործական արհեստանոց	—	—	—	—	—	—
ա) սեփական տնտեսութեան համար պատրաստած ինվենտարը	500	500	100	200	100	400
բ) վաճառքի համար պատրաստ. ինվենտար և այլ նյութեր . . .	1000	—	200	400	200	800

Յեթե ինվենտար և այլ շինվածքներ պատրաստող ձեռնար-
կութեան կողմից կատարվել են նաև վերանորոգման աշխատանք-
ներ, ապա նյութերի արժեքը և վերանորոգման վրա կատարված
ծախքերն 18-րդ աղյուսակում գրանցվում են մեկ տողով, վա-
ճառքի նպատակով պատրաստած ինվենտարի և այլ շինվածք-
ների վրա կատարած ծախքերի հետ միասին (ինչպես վերոհիշ-
յալ որինհակում) «Այլ աշխատանքներ» տողում:

Այդ նույն կարգով, ինչպես և ինվենտար պատրաստող արհեստանոցների նկատմամբ, աղյուսակը լրացվում է նաև շինարարական նյութեր պատրաստող (աղյուսի և կղմինդրի գործարանները և այլն) և մշակող (փայտամշակում, տորֆի, քարի հանույթ և այլն) ձեռնարկությունների նկատմամբ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Աղյուսի և կղմինդրի արտադրություն լինելու դեպքում 18-րդ աղյուսակին կից հատուկ ծանոթությամբ տալ՝ վաճառքի հանված արտադրանքի համար ծախսված վառելանյութի արժեքը: Գրանցումը պիտի կատարել հետևյալ կերպ՝ «Կնված վառելանյութի արժեքը» ծախսված վաճառքի հանված աղյուսի և կղմինդրի արտադրանքի պատրաստման վրա ————— ուղբով:

4. Շինվածքների և այլնի արտադրանքի մասով տեղեկությունները (8—13 սյուն.) աղյուսակում լրացվում են այսպես.

ա) 8—10 սյունյակներում ըստ յուրաքանչյուր ձեռնարկության տեղեկությունները տրվում են շինվածքների զլխավոր տեսակների նկատմամբ (ալրաղացների նկատմամբ ալյուրը, ձավարաղացների նկատմամբ—ձավարը, յուղագործարանների նկատմամբ—յուղը, ինվենտար պատրաստող ձեռնարկների նկատմամբ—մեծ գումարի պատրաստած ինվենտարի քանակը և այլն (տեղեկությունները վերցվում են մթերքների և նյութերի գրքից քաղվածքներ անելու միջոցով և յուրաքանչյուր ձեռնարկության հաշվի կրեդիտից:

բ) 11-րդ սյունյակում ցույց է տրվում 1938 թ. ձեռնարկության աշխատանքների որացույցային որերի թիվը:

գ) 12-րդ սյունյակում ցույց է տրվում, ինչպիսի շարժիչ կա ձեռնարկությունում:

դ) 13-րդ սյունյակի համար տվյալներն ստացվում են՝ յուրաքանչյուր ամսում աշխատողների միջին թվի ամփոփումը 1938 թ. ձեռնարկության աշխատած ամիսների թվի գումարի վրա բաժանելու միջոցով:

Ընդվորում հարկավոր է նկատի ունենալ, վոր աշխատած անձանց թվի մեջ պետք է մտցնել ինչպես վարձու անձանց, այնպես էլ կոլտնտեսության անդամներին ձեռնարկության մեջ աշխատած կոլտնտեսության անդամներին: Կոլտնտեսականների տներում կազմակերպած արտադրության նկատմամբ պետք է աշխատող անձանց թվի մեջ մտցնել ինչպես տանը կազմակերպած արտադրության մեջ զբաղված կոլտնտեսության անդամ-

ներին, այնպես էլ նրանց ոգնող ընտանիքի ոգնող անդամներին:

5. Փայտամթերման վերաբերյալ հատվածում տեղեկությունները տրվում են միայն կոլտնտեսության սեփական անտառանյութի վերաբերյալ. իսկ պետական մթերողների հետ կնքած հատուկ պայմանագրերի հիման վրա: Կոլտնտեսության կողմից կատարած մթերումներն այստեղ ցույց չեն տրվում:

Մթերած գործածվող փայտի և վառելափայտի քանակի վերաբերյալ տեղեկությունները վերցվում են մթերքների և նյութերի գրքից քաղվածքներ անելու միջոցով և փայտածաղկման հաշվի կրեդիտից:

Աղյուսակ 19 «Կողմնակի վասսակներ»

Այստեղ հաշվի յեն առնվում կոլտնտեսության յեկամուտները կողմնակի, այլ կազմակերպությունների համար կատարած աշխատանքներից (որինակ՝ բեռ փոխադրելու, բերք հավաքելու, ձյուն մաքրելու, փայտամշակում և այլն), ինչպես և կոլտնտեսականներին ցույց տված անձնական ոժանդակության համար կոլտնտեսականներից գանձվող վճարը, (որինակ՝ կոլտնտեսականի տնամերձ հողը վարելու կամ շուկա գնալու համար ձի հատկացնել և այլն): Աղյուսակում պետք է հաշվի առնվի կոլտնտեսության վաստակը (բայց վոչ կոլտնտեսականի) դրոսում կատարած բոլոր տեսակի աշխատանքներից անկախ նրանից, թե ինչ ձևով է այդ ստացվել դրամով թե բնամթերքով:

2. Աղյուսակը լրացվում է № 19 հաշվի «Կողմնակի վաստակներ» յենթահաշվից քաղվածքներ անելու միջոցով:

Աղյուսակ 20 «Շենքերի յեվ կառուցումների շինարարություն»

Աղյուսակում պետք է տրվեն ինչպես նոր շենքերի և կառուցումների շինարարության, այնպես էլ հիմնական վերանորոգման վերաբերյալ տեղեկություններ: Շինարարության գծով տեղեկությունները տրվում են շենքերի և կառուցման յուրաքանչյուր տեսակի համար առանձին, պահեստների համար առանձին և այլն: Իսկ շենքերի և կառուցումների հիմնական վերանորոգման նկատմամբ տեղեկությունները պետք է տրվեն ընդհանուր գումարով:

2. 2, 3, 4 և 5 սյունյակների համար տեղեկությունները

վերցվում են № 13 հաշվի № 1 յենթահաշվից (5 սյուն. համար այդ յենթահաշվի գերետից), իսկ 6, 7, 8, 9 և 10 սյունյակների համար նոր շինարարություն ընդունելու ակտերից: 5 սյունյակի հանրագումարին գումարած հիմնական վերանորոգման կես 10-ի վրա կատարած զբամանյութական ծախքերի գումարն ընդհանուր գումարով № 13 հաշվի գերետով պետք է տան տարեկան շրջանառության գումարը:

Աղյուսակ 21 «Գյուղատնտեսական կարեվորագույն մեխեմաները լեվ գործիքները»

Աղյուսակը կազմվում է առ 1 հունվարի 1939 թ. կազմած ինվենտարային ցուցակների հիման վրա:

Աղյուսակ 22 «1938 թ. կատարած կարեվորագույն աշխատանքները»

1. Այս աղյուսակում տեղեկությունները տրվում են այն աշխատանքների մասին, վոր պայմանագրով ՄՏԿ-այանը կատարել է կոլտնտեսության համար և կոլտնտեսությունը կատարել է իր միջոցներով:

ՄՏԿ-այանի կողմից կատարած աշխատանքի ծավալի վերաբերյալ տեղեկությունները «ըստ պայմանագրի» սյունյակի համար վերցվում են ՄՏԿ-այանի հետ կնքած պայմանագրից, իսկ «փաստորեն» և «կոլտնտեսության կողմից» սյունյակների համար, աշխատանքների ընդունման հանձնման ակտերից և ՄՏԿ-այանի հաշիվներից:

2. Փոցխումը և կուլտիվացիան աղյուսակում տրվում են մեկ յերեսի վերածած (որինակ՝ յեթե 10 հեկտար տարածությունը փոցխվել է 4 անգամ, ապա հարկավոր է ցույց տալ վոչ թե 10 հեկտար, այլ 40 հեկտար):

3. 11-րդ տողում պետք է ցույց տրվի բարելավված ամբողջ տարածությունը (այսինքն, արմատական բարելավումները և հասարակ բարելավումներ), իսկ 12-րդ տողում՝ միայն այն տարածությունը, վորը բարելավված է արմատական բարելավումներով:

4. Աշնանացանի համար կատարած մաքուր ցեղերի կազմի մեջ (կ. 16) հարկավոր է մտցնել բոլոր վոչ զբաղված մշակվող ցեղերը, ինչպես որինակ 1938 թ. գարնանը կատարված, այնպես էլ 1937 թ. աշնանից նախապատրաստած (այսպես կոչվող «սե

ցեղերը») ինչպես և աշնանացանների համար նախապատրաստած անմշակ հողերի տարածությունը:

5. 3-րդ սյունյակի 5, 8, 9, 21 տողերով տեղեկությունները տրվում են այսպես՝ համարելով ցույց է տրվում իրեն կուտնտեսության կողմից մշակված ամբողջ տարածությունը, իսկ հայտարարով այն տարածությունը, վորի վրա աշխատանքը կատարվել է ձեռքով (շաղպան, մանգաղով և գերանդիով հունձ և այլն, կամերով կախում և այլն):

6) Տեխնիկական կուլտուրաների նկատմամբ ցույց են տրվում միայն այն աշխատանքները, վորոնք անվանված չեն 1—6 կետերում:

Աղյուսակ 23 «Մուսֆ-յեկի նախահաշվի կատարում լեվ դրամական յեկամուսների բաշխումը»

1. 23-րդ աղյուսակում պետք է ցույց տրվի մուսթ-յեկի նախահաշվի կատարումը դրամական յեկամուսների դժով և դրամական յեկամուսների բաշխումը:

2. Աղյուսակի մուսթի կողմում «փաստորեն» սյունյակով ըստ առանձին հոգվածների և մի շարք դեպքերում նախահաշվի հոգվածների լրացուցիչ ստորաբաժանումներով (расшифровки) ցույց են տրվում կոլտնտեսության 1938 թ. բոլոր դրամական յեկամուսները: Ընդվորում, մուսթի յուրաքանչյուր հոգվածով ցույց է տրվում այդ հոգվածով ստացած յեկամուսի ամբողջ գումարը, այսինքն, ինչպես կոլտնտեսության դրամարկի և ընթացիկ հաշվի 1938 թ. փաստորեն մուսթ յեղած գումարը, այն թացիկ հաշվի 1938 թ. փաստորեն մուսթ ՄՆՈՒՄ ԵՆ ԴԵԲԻՏՈՐՆԵՐԻ պես էլ այն գումարները, վորոնք ՄՆՈՒՄ ԵՆ ԴԵԲԻՏՈՐՆԵՐԻ ՎՐԱ ինչպես և ԱՅՆ ԴԵԲԻՏՈՐՆԵՐԸ, ՎՈՐՈՒՄ ՍՏԱՑՎԵԼՈՒ ՅԵՆ ԻՐԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՁՆԱՅՐԱՅ, ՍԱԿԱՅՆ ԴԵՌ ԶԻՐԱՅՐԱՅ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ այդ գումարները մտցվում են 1938 թ. դրամական յեկամուսի մեջ, կոլտնտեսության տարեկան հաշվետվությունը կազմելու առթիվ ընդհանուր ցուցումների 4-րդ կետի համաձայն սահմանված զներով (մի ընդհանուր գումարով): Կետի համաձայն սահմանված զներով պետք է մտցվեն նաև այն մուսթե-Յուրաքանչյուր հոգվածով պետք է մտցվեն նաև այն մուսթե-Զուրաքանչյուր հոգվածով չեն անցել, սակայն այնուամենայնիվ բը, վորոնք դրամարկիով չեն անցել, սակայն այնուամենայնիվ հանդիսանում են կոլտնտեսության դրամական յեկամուսը (սրի-նակ՝ ըստ աշխուրի բաշխվող դրամական յեկամուսի հաշվին կոլտնտեսականներին արտադրանք վաճառելը, կոլտնտեսականներին վարձով ձի արամագրելը կամ այլ ոպասարկումը, յերբ

կոլտնտեսականի համար կատարած աշխատանքների արժեքը գրանցվում է նրանց անձնական հաշվում, դրամական յեկամուտների հաշվին ավանսավորելը և այլն): Այդպիսի գործառնությունները կոլտնտեսությունից դրամարկղով չեն անցնում, բայց նախահաշվի կատարման հաշվառման գրքում և նախահաշվի կատարման վերաբերյալ աղյուսակում պետք է անցկացվեն:

3. Ըստ տնտեսությունից առանձին ճյուղերի (բուսաբուծություն, անասնաբուծություն, ոռոգողական ձեռնարկներ), բացի ըստ հողվածների յեկամուտից, տրվում է և ըստ ամբողջ ճյուղերի յեկամուտի ընդհանուր գումարը (տող՝ 4, 9, 10), իսկ նրա ներքևում ցույց է տրվում, թե տնտեսությունից տվյալ ճյուղի դրամական յեկամուտի ընդհանուր գումարից, վորքան է ստացվելու տվյալ ճյուղի վաճառքի համար առանձնացրած (կետեր 6, 12, 14), սակայն դեռ չվաճառված արտադրանքից:

4. Բուսաբուծությունից ստացված դրամական յեկամուտներից, բացի առանձնացվում են՝ ՀԻՄՆԱԿԱՆ տեխնիկական կուլտուրայից ստացված յեկամուտը (կետ 2) և կոլտնտեսությունից կողմից տեխնիկական կուլտուրաների բամբակի, շաքարի ձակնդեղ, վուշ, կանեփ հանձնման պլանը գերակատարելու համար ստացած պարզև հավելումի գումարը (կետ 6) ընդվորում 2-րդ յենթակետով ցույց է տրվում այն տեխնիկական կուլտուրայի դրամական յեկամուտը, վորի նկատմամբ տարեկան հաշվետվություն 3-րդ աղյուսակում ցույց է տրված աշխորերի ծախսումը (աղյուս. 3 կետ 6):

5. Մուտքի 8-րդ հողվածով «կոլտնտեսային առևտրի կարգով անասունների վաճառքից» պետք է ցույց տրվի միայն այն գումարները, վորոնք կոլտնտեսությունից դրամական ՅԵԿԱՄՈՒՏԻ մեջ մտնում են ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի առ _____ 193 թ. վորոշմամբ համաձայն «Անասունների և անասնապահության մթերքների հանձնումից ու վաճառքից կոլտնտեսությունից ստացած գումարները բաշխելու կարգի մասին»: Կապիտալ ներդրման մեջ մտնող գումարներն այստեղ ցույց չեն տրվում:

6. Դրամական յեկամուտի ընդհանուր հանրագումարի տակ (հող. 17) 23ա յենթակետով ցույց է տրվում կոլտնտեսությունից գերիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարը 1938 թ. իրացրած արտադրանքի համար և կոլտնտեսությունից կողմից 1938 թ. դանազան անձանց և կազմակերպություններին մատուցած ծառայությունից համար (այս գումարը մտնում է 17-րդ հող. նշված

դրամական յեկամուտի հանրագումարի մեջ): 24 (բ) յենթակետով ցույց է տրվում դրամական յեկամուտի այն գումարը, վորը կոլտնտեսությունը նախատեսել է ստանալ 1939 թվին, 1938 թվի արտադրանքի իրացումից և մտցրել է 1938 թ. դրամական յեկամուտի մեջ: Այս գումարը նաև մտնում է 17-րդ հողվածով ցույց տված դրամական յեկամուտի գումարի մեջ և պետք է հավասար լինի $6 + 12 + 14$ կետերի գումարին:

7. Աղյուսակի մուտքի մասը լրացնելու համար բոլոր տրվյալները վերցվում են:

«Նախահաշվով» սյունյակի համար հաստատված նախահաշվից, իսկ «Փաստորեն» սյունյակի համար դրամական յեկամուտի և նրա բաշխման գրքից, այն դեպքում, յեթե կոլտնտեսությունը դրամական յեկամուտների հաշվառումը տարել է ըստ 19 հաշվի 19/10 հաշվից:

Սակայն, վորպեսզի ըստ յուրաքանչյուր հողվածի ստանանք ամբողջ դրամական յեկամուտի գումարը, անհրաժեշտ է վերևում հիշված ձևից հաշվառած գումարներին ավելացնել դրամական յեկամուտի այն գումարները, վորոնք կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի կողմից նախատեսվել են ստանալ 1939 թվին 1938 թվի արտադրանքի իրացումից և մտցրվել են 1938 թ. յեկամուտի մեջ:

Այս գումարները պետք է գրանցվեն № 2 ձևի նախահաշվի յուրաքանչյուր հողվածի վերջին տողում (տարեկան ընդհանուր գումարի տողից առաջ):

8. 23ա կետը լրացնելու համար տեղեկությունները ստացվում են № 6 և 8 հաշիվներից քաղվածքներ հանելու միջոցով, իսկ 24«բ» կետի լրացման համար յեկամուտների բաշխման վե՛րջին 24«բ» կետի լրացման համար յեկամուտների ընդհանուր ժողովի վերոշումից: Բարերյալ կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վերոշումից:

9. 23-րդ աղյուսակի ծախքերի մասում ցույց է տրվում դրամական յեկամուտների բաշխումը, գյուղատնտեսական արտերի կանոնադրություն 12-րդ կետի համաձայն:

Ընդվորում՝

ա) «Փաստորեն» սյունյակում 1, 4, 10, 11 և 19-ից 21 հողվածներով պետք է ցույց տրվեն վոշ միայն փաստորեն ծախսված գումարները այլ և 1938 թվի յեկամուտների հաշվին վճարման յենթակա գումարները (որինակ՝ վարձու հաշվետարի համար նախատեսած, բայց դեռ չվճարված աշխատավարձը, դրամար նախատեսած, բայց դեռ չվճարած հաշիվները և այլն):

բ) 26 և 27 հոգվածներում ցույց են տրվում բաշխման համար վորոշված և փաստորեն տրվածի տարբերությունը: Յեթե որինակ՝ տրակտորիստներին 1938 թ. համար հաշված են նրանց վաստակած աշխուրերի դիմաց 2000 ու. իսկ այդ գումարի դիմաց նրանք ստացել են 1200 ուռւււ. ավանսով, ապա «Վերջնահաշվով պետք է տալ» 9-րդ կետով պետք է գրանցել 800 ուռւււլի (2000—1200) թեկուղ տրակտորիստներից վումանք նույնիսկ գերավանսավորված լինեն, այսպես ել կատարվում է նաև հաշվահարգար կոլտնտեսականների նկատմամբ: Այսպիսի դեպքերում 6 և 8-րդ կետերի տվյալների գումարը կտա կոլտնտեսականների (առանց տրակտորիստների) բաշխման համար վորոշված գրամական յեկամուտի ընդհանուր գումարը, իսկ 7 և 9-րդ կետերի տվյալների գումարը կտա տրակտորիստների բաշխման համար վորոշված գրամական յեկամուտների ընդհանուր գումարը. իսկ 6+7+8+9-րդ կետերի տակ տվյալների գումարելուց ստացված գումարն ել պետք է հավասար լինի աշխուրերի դիմաց բաշխման համար վորոշված գրամական յեկամուտի ընդհանուր գումարին (23-րդ աղյուսակի 28-րդ հոգված յեղքի մասում):

գ) Տեխնիկական կուլտուրաների վրա աշխատող կոլտնտեսականներին, տեխնիկական կուլտուրաների (շաքարի ճակնդեղի, վուշի, կանեփի) հանձնման պլանի գերակատարման համար տրված պարգև-հավելումները մացվում են ինչպես 24-րդ հոգվածի, այնպես ել 28-րդ հոգվածի մեջ, իսկ վճարման յեխթակա գումարներն ել մացվում են ինչպես 26-րդ հոգված այնպես ել 28-րդ հոգվածի մեջ:

դ) 3-րդ հատվածով «արտադրանքի ծախքեր գրամական յեկամուտների հաշվին» 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13 և 14 հոգվածներով ցույց է տրվում 1938 թ. արտադրությունից մեջ փաստորեն ծախսված նյութերի արժեքը (և վոշ թե գրամի ծախսումը նյութեր գնելու համար, ինչպես այդ արվել եր 1937 թվին):

Այս նույն հատվածում, սակայն արտադրական կարիքների համար ծախսերի հանրագումարից հետո, այն կոլտնտեսություններում վորտեղ անցյալ տարի արտադրական ծախքերը մնացել են առանց ծածկելու յեկամուտներով (որինակ՝ վարկերի վերագարձում, վորոնք անցյալ տարի վերցրվել են տրակտորիստների հետ հաշվարկ կատարելու համար, ցույց են տրվում այն գումարները, վորոնք առանձնացվել են այդ ծախքերը ծածկելու

համար: Այդ գումարների գրանցումը նպատակների նշումով կատարվում է աղատ տողում:

Այն դեպքերում յերր կոլտնտեսությունը 2—3 տարվա ժամկետի վարկով գնված նյութեր և ծախսել (որինակ՝ հանքային պարարտանյութ), ապա ծախքի մասով ցույց է տրվում վոշ թե այդ նյութերի լրիվ արժեքը այլ միայն այն գումարը, վորը կոլտնտեսությունը վարկի պայմանագրի համաձայն պետք է վճարի 1938 թ. յեկամուտների հաշվին: Որինակ՝ յեթե կոլտնտեսությունը 1938 թվին գնել է 2000 ուռււլու հանքային պարարտանյութ 2 տարում վճարելու ժամկետով՝ 1000 ուռււլին 1938 թ. յեկամուտներից և 1000 ուռււլին 1939 թվի յեկամուտներից և այդ հանքային պարարտանյութերը լրովին ներդրվել են 1938 թվին այդ դեպքում արտադրական ծախսերի 6-րդ հոգվածով պետք է ցույց տրվի վոշ թե 2000 ուռււլի այլ միայն 1000 ուռււլի և հետևապես յեկամուտից պետք է հանվի միայն 1000 ու.:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Յեթե կոլտնտեսությունը 1937 թվից նյութերի մնացորդ և ունեցել, վորը վճարվել է 1937 թ. յեկամուտներից, այդ մնացորդ նյութերի արժեքը 1938 թ. յեկամուտներից չի հանվում և հետևապես արտադրական ծախսերի հատվածում ցույց չի տրվում:

յե) Անբաժանելի ֆոնդին հատկացումները կատարվում են համաձայն ԽՍՀՄ ժողկոմխորհի և Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի 1938 թ. դեկտեմբերի 4-ի «կոլտնտեսություններում գրամական յեկամուտների բաշխման մասին» վորոշման համաձայն:

Հատկացվող գումարը գրանցվում է 26-րդ կետում (յեղքի մասում) «Հատկացում անբաժանելի ֆոնդը լրացնելու համար» տողում, ընդվորում «Նախահաշվով» սյունյակում ցույց է տրվում նախահաշվային գումարը իսկ «Փաստորեն» սյունյակում՝ ԽՍՀՄ հատկացված և Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի 1938 թ. դեկտեմբերի 4-ի ժողկոմխորհի և Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի գրամական յեկամուտների բաշխման «կոլտնտեսություններում գրամական յեկամուտների փաստորեն հատկացված գումար» վորոշման համաձայն փաստորեն հատկացված գումարը: Այն դեպքերում յերր անբաժանելի ֆոնդի միջոցները չեն բավականացնում Գյուղբանկի պարաքերը մարելու, կատարվում է լրացուցիչ հատկացում կոլտնտեսությունից ընդհանուր յեկամուտից:

10. Պրամական յեկամուտների փաստացի բաշխման վերաբերյալ տվյալները վերցվում են՝

ա) Հարկերի և գանձումների գծով՝ զբաժանական գրքից (իսկ յեթե կոլտնտեսությունը դեռ լիովին հաշիվ չի տեսել ապա կոլտնտեսություն պարտավորություններից):

բ) Կոլտնտեսականներին և տրակտորիստներին՝ ըստ աշխուժների բաշխելու վորոշված գումարների, անբաժանելի ֆոնդին և հիւղտուրական կարիքներին հատկացումներ կատարելու մասին՝ յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վորոշումից:

գ) Կոլտնտեսականներին և տրակտորիստներին ավանսի կարգով տրված գումարների մասին զբաժանական գրքից կամ (ձև № 36) 2-րդ մասինց:

դ) Արտադրական ծախսերի մասին՝ գնված նյութերի ծախսման վերաբերյալ, № 12, 14 և 15 հաշիվներից քաղվածքներ հանելու միջոցով:

11. Նախահաշիվով յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ տվյալները, վերցվում են հաստատված նախահաշվից:

12. 29-րդ հոդվածով ծախսերի և հատկացումների հանրագումարը պետք է հավասար լինի 17-րդ հոդվածով ցույց տված զբաժանական յեկամուտի գումարին:

13. 23-րդ աղյուսակի ներքևում տեղեկություններ են աըրվում շենքերի և ինվենտարի ընթացիք վերանորոգման և դանադան նյութերի համար կատարած ծախսերի գումարների մասին: Այդ տեղեկությունները վերցվում են անմիջականորեն զբաժանական գրքից (ձև № 11):

Աղյուսակ 24 «Կապիսալ ներդրման միջոցները յեվ նրանց ծախսումը»

1. Այս աղյուսակը մուտքերի և ծախքերի բոլոր հոդվածներով պետք է կապիտալ ներդրման բոլոր միջոցների և նրանց հաշվին կատարված ծախսերի լիովին հաշվառում կատարի: Ընդվորում յեթե 23—27 հոդվածներով ԿՈՆՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՊԱՐՏՔԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ ԿԱՆ, ապա այդպիսիք պետք է մտցըրվին այն գումարների մեջ, վորոնք ցույց են տրված յուրաքանչյուր այդ հոդվածներում: Իսկ յեթե մասով յուրաքանչյուր հոդվածով ցույց են տրվում միայն ծախսերի գումարները (ներառյալ նաև կոլտնտեսություն կրեդիտորական պարտավորությունների):

2. 20-րդ հոդվածով «Միջոցների մնացորդը Գյուղբանկում

կապիտալ ներդրումների հաշվում առ 1-ն հունվարի 1938 թ., «Նախահաշիվով» և «Փաստորեն» սյունյակներում ցույց են տրվում № 4 հաշվի № 3 յենթահաշիվում առ 1-ն հունվարի 1938 թ. համարվող միևնույն գումարը (թեկուզ և այս յենթահաշիվում լինեն միջոցներ, վորոնք սխալմամբ մտցըրված են կապիտալ ներդրումների հաշվին):

21-րդ հոդվածում «յենթակա յե գրանցման», «Նախահաշվով» և «Փաստորեն» սյունյակներում ցույց են տրվում միևնույն գումարը: Այդ գումարը գրանցվում է կոլտնտեսության 1937 թ. տարեկան հաշվետվության տվյալներով (24-րդ աղյուսակի 36 բ. հոդվածի), համեմատելով սույն հրահանգի ընդհանուր ցուցումներ 14-րդ կետի համապատասխան:

3. «Գնված շինանյութերի մնացորդի արժեքը» հոդվածով «Նախահաշիվով» և «Փաստորեն» սյունյակներում ցույց է տրվում միևնույն գումարը:

4. Մնացած բոլոր հոդվածները բացի 31-րդ հոդվածից «Նախահաշիվով» սյունյակում գրանցվում են այն գումարները, վորոնք նախահաշիվով հաստատվել են, իսկ «Փաստորեն» սյունյակում զբաժանական գրքից նախահաշվի յուրաքանչյուր հոդվածով այնտեղից տարեկան հանրագումարները քաղվածք հանելու միջոցով:

5. Յեթե կոլտնտեսությունը անասնապահության զարգացման պետական պլան չկատարելու հետևանքով անասունների մասնադրված գումարների մի մասը փոխանցում է կապիվաճառքից ստացած գումարների մի մասը փոխանցում է կապիտալ ներդրումներում, ապա պետք է այդ գումարները գրանցվեն տալ ներդրումներում, ապա պետք է այդ գումարները գրանցվեն 28-րդ հոդվածով «աղբյուրները» սյունյակում նշելով «առանձնացված է հոտի վերականգնման համար»:

6. Տարեկան հաշվետվության 24-րդ աղյուսակի 30-րդ կետի ներքևի աղատ տողում գրանցվում են ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի հատկացումները, վորոնք հատկացվում են ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի և ՀամԿ(Բ)Կ կենտկոմի 1938 թ. դեկտեմբերի 4-ի «Կոլտնտեսություններում զբաժանական յեկամուտների բաշխման մասին» վոթյուններում զբաժանական յեկամուտները ճշգրիտ կերպով պիտի հարողման համաձայն այն գումարին, վորը գրանցված է 23-րդ աղմապատասխանն այն գումարին, վորը գրանցված է 23-րդ աղյուսակի 26-րդ կետում (ծախսերի մասում):

24-րդ աղյուսակում (մուտքի մասում) «Հատկացում գյուղբանկի պարտավորությունները վարկերի գծով մարելու համար» տողում գրանցվում են գյուղբանկի պարտքերը մարելու համար

Վերադարձված ընդհանուր յեկամուտից լրացուցիչ կերպով հատկացվող գումարները: Այդ գումարները ճշտությամբ պետք է համապատասխանեն 23-րդ աղյուսակի 26-րդ կետում (յեղի մասում) գրանցված գումարներին:

7. 31-րդ հոդվածով «ընդամենը մուտք է յեղել կապիտալ ներդրումների միջոցներ» (տարեկակորդի մնացորդի հետ միասին) «նախահաշվով» սյունյակում նշվում են բոլոր գումարների հանրագումարը, վորոնք գրանցվել են «նախահաշվով սյունյակում»: Իսկ «Փաստորեն» սյունյակում պետք է տրված լինի այն բոլոր գումարների հանրագումարը, վորոնք նշված են այդ սյունյակում:

8. 24-րդ աղյուսակի յեղի մասի 30, 32, 33 և 35—40 հոդվածներով ցույց են տրվում «նախահաշվով» սյունյակում յուրաքանչյուր հոդվածի գումարները գրամական գրքից (ձև № 11), նախահաշվի յուրաքանչյուր հոդվածով տարեկան հանրագումարն այնտեղից քաղվածքներ հանելու միջոցով: 31-րդ և 34-րդ հոդվածով «Փաստորեն» սյունյակի համար տեղեկություններ ստացվում են՝ շինարարության և կառուցումների ու շենքերի հիմնական վերանորոգման վրա փաստորեն ծախսված գնովի նյութերի արժեքի վերաբերյալ տվյալները № 13 հաշվի № 2 յենթահաշվից քաղվածքներ անելու միջոցով: «Նախահաշվով» սյունյակի համար տեղեկություններ վերցվում են նախահաշվից: 34-րդ հոդվածի «Փաստորեն» սյունյակի համար տեղեկությունները ստացվում են՝ ինչպես վերանորոգման համար ծախսված գնված նյութերի արժեքի, այնպես էլ վարձու բանուծի վարձատրման վերաբերյալ տվյալները № 12/1 հաշվից քաղվածքներ անելու միջոցով:

9. 41-րդ հոդվածով նախահաշիվ կազմելու հրահանգի համաձայն պետք է ցույց տրվեն՝

ա) Միավորումը կապիտալ ներդրման հաշվին գրանցված այն միջոցները, վորոնք առ 1-ին հունվարի 1938 թ. (հոդված 20) յեղել են այդ հաշվի միջոցների մնացորդում:

բ) Կապիտալ ներդրումների միջոցների գերաժախսի այն գումարը վորը յեղել է 1937 թ. տարեկան հաշվետվությունը կազմելիս:

24-րդ աղյուսակում այդ գումարների գրանցումը կատարվում է այսպես. 41-րդ հոդվածով գրանցվում են թե «նախահաշվով» սյունյակում և թե «Փաստորեն» սյունյակում այն գումարների վերաբերյալ տեղեկությունները, վորոնք առ 1-ին հուն-

վարի 1938 թ. սխալմամբ գրանցված են յեղել կապիտալ ներդրումների հաշվի մնացորդում:

Իսկ անցած տարվա կապիտալ ներդրումների միջոցների գծով, ինչպես «նախահաշվով» սյունյակի այնպես էլ «Փաստորեն» սյունյակում գրանցվում են անցած տարիների գերաժախսի ծախսման համար» տողում (տես 43-րդ հոդվածը): Այդ գումարների տվյալները «նախահաշվով» սյունյակի համար վերցվում է 1938 թ. նախահաշվից, իսկ «Փաստորեն» սյունյակի համար՝ գրամական մատյանից (ձև № 11):

10. 43-րդ հոդվածով «ընդամենը կապիտալ ներդրման միջոցների ծախսեր» ցույց է տրվում այն գումարները ընդհանուր հանրագումարը վորոնք գրանցվել են նախորդ հոդվածներում, «նախահաշվով» սյունյակում առանձին և «Փաստորեն» սյունյակում առանձին:

11. 43-րդ հոդվածից ներքև «բ» կետում տրվում է գնված նյութերի առ 1-ին հունվարի 1939 թ. մնացորդի արժեքը, այդ տեղեկությունները վերցվում են № 3 հաշվից քաղվածք հանելու միջոցով: Ընդ վրում է «նախահաշվով» և «Փաստորեն» սյունյակներում գրվում է միևնույն գումարը:

12. 44-րդ հոդվածի համար «առ 1-ին հունվարի 1939 թ. կապիտալ ներդրումների միջոցների մնացորդը» «նախահաշվով» սյունյակով գումարն ստացվում է վորպես տարբերություն 31-րդ հոդվածով գրանցած գումարի (մուտքի մասի «նախահաշվով» սյունյակի) և բոլոր ծախսերի գումարի (հոդ. 43 «ընդամենը սյունյակի») հոդված «անցյալ տարիների գերաժախսի մարման հաժախքեր» սյունյակով առ 1-ին հունվարի 1939 թ. մար») և «նախահաշվով» սյունյակով առ 1-ին հունվարի 1939 թ. գնված շինարարական նյութերի արժեքի միջև: Նման պայմաններում «նախահաշվով» սյունյակում ծախսերի հանրագումարը, ներում «նախահաշվով» սյունյակում պետք է հավասար լինի վորը ցույց է տրվում 45-րդ հոդվածով պետք է հավասար լինի 31-րդ հոդվածի (մուտքի մասի) «նախահաշվով» սյունյակի հանրագումարին:

13. «Կապիտալ ներդրումների միջոցների մնացորդները առ 1/1 39 թ. 44-րդ հոդվածի գումարը ըստ «Փաստորեն» սյունյակի վորոշվում է վորպես տարբերություն մուտքի 31-րդ հոդվածի «Փաստորեն» սյունյակի գծով յեղած գումարի և այն տվյալների գումարի միջև, վորոնք գրանցված են «Ընդամենը ծախսեր» թի գումարի միջև, «Գերաժախսի ծածկման համար» հոդվածի «գրն-43-րդ հոդվածի»

Վաճ շինանյութերի մնացորդն առ 1/1 39 թ. հորվածի «Փաստո-
րեն» սյունյակում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Այն զեպքերում յերբ 47-րդ հոդ-վածի և «Անցած տարիների գերաժախսի ծածկման համար» հոդվածի գումարները «Նախահաշիվով» սյունյակում կլինեն ավելի քան «Փաստորեն» սյունյակի գումարները, կապի-տալ ներդրումների մնացորդի գումարը ստանալու համար հաքվաժող է՝ վերահիշյալ յեղանակով ստացված մնացորդից լրացուցիչ կերպով հանել նախահաշիվ և հոգվածների վաս-տացի գումարների միջև յեղած տարբերությունը:

14. «Լինդամենը ծախսեր մնացորդի հետ» 45-րդ հոդվածի «նախահաշվով» սյունյակի մեջ ցույց է տրվում այն գումարներ, որի հանրագումարը, վորոնք զբանցված են «նախահաշվով» սյունյակում: Այդ հանրագումարը պետք է հավասար լինի մուտքի 31-րդ հոդվածի «Նախահաշվով» սյունյակում յեղած հանրագումարին: 45-րդ հոդվածի «Փաստացի» սյունյակում ցույց է տրվում այն գումարների հանրագումարը, վորոնք զբանցված են 43-րդ հոդվածի «Լինդամենը ծախսված են», «Գերածախսի ծածկման համար», «Գնված նյութերի մնացորդի արժեքը առ 1/1 1939 թ.» և 44-րդ հոդվածի «Փաստորեն» սյունյակում: Այսպիսով ստացված հանրագումարը պետք է հավասար լինի մուտքի 31-րդ հոդվածի «Փաստորեն» սյունյակի հանրագումարին:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—ՅԼԹԵ 41-րդ հոդվածով «Կապի-տալ ներդրումների հաշվում սխալ մտցրած միջոցների վե-րադարձումը» և «Անցած տարիների գերաժախսի ծածկման համար» հոդվածի գումարը (նախահաշվով) սյունյակում ա-վելի կլինի «Փաստացի» սյունյակի գումարից, ապա «Փաս-տորեն» սյունյակի (45-րդ հոդ.) հանրագումարն ստանալու համար պետք է վերահիշյալ յեղանակով ստացված հանրա-գումարին ավելացնել այդ հոդվածների նախահաշվային ու-փաստացի ավյալների տարբերությունը: Այսպիսով «Փաս-տացի» սյունյակում ստացված հանրագումարը ճիշտ միե-նույն ձևով էլ հենց պետք է հավասար լինի 31-րդ հոդվա-ծի (մուտքի) «Փաստացի» սյունյակի հանրագումարը:

15. Այն դեպքում յերբ կոտանտեսությունը կապիտալ ներդրումների համար ծախսել է ավելի միջոցներ, քան ունեցել է այդ նպատակի համար, միջոցների մուտքը և յեղքը հավասար չլինի: Այն դեպքում ՅԱ-րդ հոդվածի ներքևում գերաժախսի գումարը պետք է գրվի «Գերաժախս _____ ուրբլի»: Ընդամենը գերաժախսի գումարը պետք է վորոշվի վորպես տարբերություն:

մուտքի մասի 31-րդ հոդվածի «Փաստորեն» սյունյակում հայտարարով նշված գումարի (կապիտալ ներդրումների բոլոր գումարների հանրագումարին) և 45-րդ «Փաստորեն» սյունյակում հայտարարով նշված ծախսերի գումարի միջև:

16. Անաբաժանելի ֆոնդին հատկացրած գումարը, վորը նախատեսնված է ծախսելու 1939 թվին (23-րդ աղյուսակի 26ա կետ), 24-րդ աղյուսակում վոչ մուսքում է վոչ էլ տարվա վերջի մնացորդում ցույց չի տրվում:

Աղյուսակ 25 «Միջոցներ կույտուրական կարիքների համար յեվ նրանց ծախսումը»

Աղյուսակը լրացվում է դրամական գրքի տվյալների հիման վրա: Ընդ վորում հարկավոր է նկատի ունենալ, վոր տրվյալ սուբյակում հաշվի յին առնվում միայն դրամական ֆոնդերը: Կարիքավոր կլրաոտեսականներին ողնելու, մանկամսուրները պահպանելու և այլ կարիքների համար առանձնացած մթերքն այստեղ հաշվի չի առնվում:

Առ 1/1 1939 թվի կուլտուրական կարիքների մնացորդը հող, 52 պետք ե հավասարի բալանսի պատսխի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի:

Աղյուսակ 26 «Միջոցներ հաշվարկների համար, նրանց մուսֆր յեթ յեթր»

Աղյուսակի այս հատվածի մուտքի մասում կմտնեն արտա-
դրական կարիքները համար ստացած կարճատև վարկերը, դեր-
տորներից ստացած միջոցներն իրենց պարտքերի վերադարձ-
ման համար, ինչպես և անցյալ տարի բաշխված արտադրանքի
իրացումից ստացված հասույթը: Վերջին դեպքում անհրաժեշտ
է նկատի ունենալ, Վոր անցյալ տարվա արտադրանքից ստաց-
ված հասույթը այս հատվածում ցույց է տրվում անցյալ տար-
ված հասույթը 36թե անցյալ տարի նախատեսվել է արտադրան-
վա զներով: 36թե անցյալ տարի նախատեսվել է արտադրան-
քի իրացում, որինակ՝ 4000 ո. (և այդ գումարը մտցվել է բաշխ-
ման մեջ), իսկ արտադրանքը վաճառվել է 5000 ո., ապա տվյալ
աղյուսակի 17-րդ կետով ցույց է տրվում 4000 ո. իսկ 1000 ո.
մտցվում է կոլտնտեսության յեկամուտի մեջ 23-րդ աղյուսակի
16-րդ կետով (մուտքի մասում): 26-րդ աղյուսակի 55-րդ հոդ-
վածում (յեթի մաս) ցույց է տրվում կոլտնտեսային կուլտ կեն-
ցադային կարիքների համար նախատեսված միջոցների մնա-

ցորդը առ 1/1 1938 թ. «Նախահաշիվով» և «Փաստորեն» սյուն-
յալներով: 59-րդ հոդվածով ցույց է տրվում 1939 թ. համար
գնված հումուլթը և նյութերը յեթե այդպիսի գնումը թույլա-
տրված է կոլտնտեսության ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատ-
ված նախահաշիվով:

Աղյուսակի յեղքի և մուտքի հանրագումարները չեն հաշ-
վեկշռվում:

Աղյուսակ 27 «Կոլտնտեսության ընդհանուր համախառն յեկամուսը»

1. Այս աղյուսակի նպատակն է ամփոփ ձևով տալ կոլտն-
տեսության ընդհանուր համախառն յեկամուտը, վորը հարկվում
է դրամական յեկամուտային հարկով ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժող-
կոմխորհի 1936 թվի հուլիսի 20-ի «Կոլտնտեսությունից դանձ-
վող գյուղատնտեսական հարկը դրամական յեկամուտային հարկով
փոխարինելու մասին» վորոշման համաձայն և ԽՍՀՄ Ժողկոմ-
խորհի կողմից 1938 թվի փետրվարի 1-ի № 102 վորոշմամբ
հաստատված ԽՍՀՄ ֆինոկոլկոմատի 1938 թվի հունվարի 25-ի
№ 70/25 հրահանգի համաձայն:

2. Այս աղյուսակը լրացնելու համար տվյալները վերցվում
են տարեկան հաշվետվության նախորդ աղյուսակներից:

ա) Բուսաբուծության արտադրանքի արժեքը (կետ 1) պետ-
մթերման գներով վերցվում են 7 և 8 աղյուսակներից: 7-րդ աղ-
յուսակից տվյալները վերցվում են 47 կետի «Համախառն բերքի
ընդհանուր արժեքը» ալիկայից: 7-րդ աղյուսակի ծա-
նոթությունից 1937 թվի բերքը 1938 թվի կալսելուց ստացված
և 1938 թվի յեկամուտի մեջ մտնող հացահատիկի (և այլ մթերք-
ների) ալիկայով արժեքը 7-րդ աղյուսակի ծանոթության մեջ
նշված գումարը պետք է ցույց տրվի 6-րդ կետով:

8-րդ աղյուսակից վերցվում է այգիների, հատապտուղների
և խաղողի այգիների համախառն բերքի արժեքի հանրագումար-
ը, վորը ցույց է տրված 7-րդ սյունյակի 10-րդ տողում:

Այդ 3 մեծությունների գումարն էլ գրանցվում է 27-րդ
աղյուսակի առաջին յենթակետում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 7-րդ աղյուսակի ծանոթության
մեջ նշված այլ նատուրալ յեկամուտների արժեքը, ինչպես
որինակ՝ աղունավարձի արժեքը կատարած աշխատանքների
համար և այլն ստացած մթերքների արժեքը, չի կարելի

ալիկայից 7-րդ աղյուսակի 47-րդ կետով ցույց տրված
1938 թվի համախառն բերքի արժեքին, քանի վոր միև-
նույն յեկամուտների կրկնակի հաշվառում կստացվեր (ա-
ղունավարձի արժեքը հաշվի յե առնվում ոժանդակ ձեռնարկ-
ների աղյուսակով, վաստակներից գոյացած նատուրալ յե-
կամուտները հաշվի յեն առնվում «գրսի վաստակից և այլ
գոյացած յեկամուտներ» աղյուսակով):

բ) 27-րդ աղյուսակի «Կոլտնտեսային առևտրի կարգով բու-
սաբուծության մթերքների վաճառքից ստացած յեկամուտը»
2-րդ կետում ցույց է տրվում միայն բուսաբուծության մթերք-
ների վաճառքից (հանձնումից) գոյացած գումարի և այդ մթերք-
ների մուտքի գներով արժեքի միջև յեղած տարբերությունը:
Այդ տարբերությունը վերցվում է 17-րդ աղյուսակի 8-րդ
սյունյակի 4-րդ տողից:

գ) 4-րդ կետում «անասնապահության արտադրանքի ար-
ժեքը բացի մորթվածքի մթերքներից» պետական մթերման գնե-
րով վերցվում են 15-րդ աղյուսակից» մթերքների բաշխումը և
կոլտնտեսության յեկամուտները անասնաբուծությունից 4-րդ
սյունյակի 14-րդ տողից:

դ) 5-րդ կետում «Կոլտնտեսային առևտրի կարգով անաս-
նապահության արտադրանքի վաճառքից ստացված յեկամուտը»
գրանցվում են 17-րդ աղյուսակի 5, 6, 7 և 8 տողերի տվյալնե-
րի գումարը, վորը ցույց է տրված այդ աղյուսակի 8-րդ սյուն-
յակում:

ե) 6-րդ կետում «վաճառված անասունի արժեքը, վաճառ-
ման փաստացի գներով» գրվում են այն գումարների տվյալնե-
րը, վորոնք ցույց են տրված 23-րդ աղյուսակի (մուտքի մասով)
հետևյալ կետերում 8-րդ կետ «պետության հանձնված անասուն-
ներ» (փաստացի սյունյակում), 9-րդ կետ «Կոլտնտեսականներին
անասուններ մատակարարելուց» (փաստացի սյունյակում) և
11-րդ կետ «այդ թվում անասունների վաճառքից» գումարած
մորթված անասունների արժեքը, վորը ցույց է տրված 15-րդ
աղյուսակի 4 սյունյակի 6-րդ տողում, և գումարած դրան մորթ-
ված անասունների կոլտնտեսության ստացած յեկամուտը, վորը
գրանցված է 17-րդ աղյուսակի 8-րդ սյունյակի 9-րդ տողում:

յե) 7-րդ յենթակետում ցույց է տրվում 4, 5, 6 կետերում
գրանցված գումարների հանրագումարը: Այդ հանրագումարը
պետք է հավասար լինի 13-րդ աղյուսակի 9-րդ կետում «ընդա-

մենը հանձնված և վաճառված և անասուն, թռչուն գումարով
«ուրբի» ցույց տված գումարին, գումարած՝ 15-րդ
աղյուսակի 4-րդ սյունյակի 6 և 14 տողերում ցույց տված մորթ-
վածքի մթերքների և անասնապահության արտադրանքի ար-
ժեքը պետմթերման գներով, գումարած՝ 17-րդ աղյուսակի 8-րդ
սյունյակի 10-րդ տողում ցույց տված կոլտնտեսային առևտրի
կարգով անասնապահության արտադրական վաճառքից ստաց-
ված յեկամուտը, հանելով դրանից այն գումարները, վորոնք
ցույց են տրված 24-րդ աղյուսակի, 24-րդ յենթակետում «բա-
նող անասունների վաճառքից ստացած հասույթը» և 25-րդ յեն-
թակետում «բարելավված և տոհմային անասուններով փոխարի-
նելու նպատակով մթերատու անասունների վաճառքից» և այն
գումարները, վորոնք հատկացվել են հոտի վերականգման համար
(անասնաբուժության զարգացման պետական պլանը չկատարե-
լու դեպքում) և գրանցված են 24-րդ աղյուսակի 28-րդ յենթա-
կետով: Յեթե այսպիսի ստուգման դեպքում անասնապահու-
թյունից ստացված յեկամուտների գումարների հավասարու-
թյունը չի ստացվում, հարկավոր է ստուգել բոլոր տվյալները,
քանի վոր տվյալ դեպքում վոչ մի տարբերություն չպիտի
ստացվի:

դ) Ոժանդակ ձեռնարկներից ստացած յեկամուտների գու-
մարը (կետ 8) ստացվում է 18-րդ աղյուսակից «ոժանդակ ձեռ-
նարկների յեկամուտները և ծախսերը» հետևյալ հաշվառքի միջո-
ցով: 18-րդ աղյուսակի 2-րդ սյունյակի հանրագումարում գրանց-
ված համախառը յեկամուտի գումարին, հարկավոր է ավելացնել
կոլտնտեսային առևտրի կարգով ոժանդակ ձեռնարկների վոչ
գյուղատնտեսական արտադրանքի վաճառքից ստացված յեկա-
մուտը, վորը ցույց է տրված 17-րդ աղյուսակի 8-րդ սյունյա-
կում (11-րդ տողում):

Այդ յեղանակով ստացված գումարներից պետք է հանել՝
ա) կոլտնտեսության կողմից իրեն պատկանող արդյունա-
բերական և առևտրական ձեռնարկների շրջանառությունից վճա-
րած հարկի գումարը, վորը ցույց է տրված 23-րդ աղյուսակի
8-րդ կետում (յեղքի մասի «փաստորեն» սյունյակով):

բ) կոլտնտեսության ոժանդակ ձեռնարկների վոչ գյուղա-
տնտեսական շինվածքների, վորոնց կոլտնտեսությունը թողել է
իր տնտեսության մեջ, արժեքի գումարը ցույց է տրվում 18-րդ
աղյուսակի 3-րդ սյունյակի 10-րդ տողի հանրագումարում:

դ) սեփական տնտեսությունից ծախսած հումույթի արժե-
քը, վորը ցույց է տրված 18-րդ աղյուսակի 4-րդ սյունյակում
10-րդ տողի հանրագումարում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Յեթե այդ սյունյակում հումույթ
կա, վոր հաշվետվության նախորդ աղյուսակների մեջ հաշ-
վի չէ առնված, որինակ՝ հումույթի արժեքը կղմինդրի ար-
տադրության մեջ, այդ դեպքում այդ հումույթի արժեքը
չպետք է դուրս հանվի. սակայն այն դեպքերում, յերբ այդ
հումույթի մթերումը 18-րդ աղյուսակի համապատասխան
հոդվածով հաշվի յե առնված վորպես յեկամուտ, այդ դեպ-
քում իր տնտեսությունից ծախսված հումույթի արժեքը
լրիվ չափով պետք է դուրս հանել յեկամուտից, վորը ցույց
է տրված 18-րդ աղյուսակի 4-րդ սյունյակի հանրագումա-
րում:

դ) Գնված հումույթի արժեքը (իսկ կղմինդրի և աղյուսի
արտադրություն լինելու դեպքում նաև վառելանյութերի արժե-
քը) վորը ծախսված է այն շինվածքների վրա, վորոնք վաճառ-
քի յեն հանվել, այդ տվյալները վերցվում են 5-րդ սյունյակից,
սակայն միայն այն շինվածքների նկատմամբ, վորոնք պատ-
րաստվել են վաճառքի համար: Հետևանքում ստացված տարբե-
րությունն էլ կլինի ոժանդակ ձեռնարկների յեկամուտը (հարկ-
ված) վորը գրանցվում է 37-րդ աղյուսակի 8-րդ կետում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Յեթե աղյուսի և կղմինդրի ար-
տադրության մեջ վաճառքի հանելու համար պատրաստված
նյութերի վրա ծախսված է գնված վառելանյութ, ապա նրա
արժեքը պետք է վերցվի 18-րդ աղյուսակի ծանոթությու-
նից:

ը) 9-րդ կետի համար, կողմնակի վաստակից ստացած յե-
կամուտները՝ տեղեկությունները վերցվում են 19-րդ աղյուսա-
կից՝ «կողմնակի վաստակի» վորտեղից 27-րդ աղյուսակում դուրս
է գրվում նատուրալ և գրամական յեկամուտների ընդհանուր
գումարը: 10-րդ կետի համար տեղեկությունները վերցվում են
23-րդ աղյուսակի 20-րդ կետից (մուտքի մասով):

թ) 11-րդ կետի համար «այլ յեկամուտային մուտքեր տրվ-
յալները վերցվում են 23-րդ աղյուսակից մուտքի մասով, ինչ-
պես 22-րդ կետի «այլ դրամական յեկամուտների (ըստ 23-րդ
աղյուսակի 16-րդ կետի):

3. Համախառը յեկամուտի ընդհանուր հանրագումար ստաց-
վում է 3+7+8+9+11 կետերի գումարներից, վորպեսզի ստաց-

վի հարկային յեկամուտ, անհրաժեշտ է 12-րդ կետի հանրագումարից դուրս գալ փնտսված ցանքսերի համար ստացած ապահովագրական վճարները (27-րդ աղյուսակ 10-րդ կետ):

Աղյուսակ 28 «Մեկ աշխուրհն վորուված քվեիկի յեկամուտը»

Այստեղ ցույց է տրվում թե ըստ աշխուրհների յեկամուտների վերջնական բաշխման ժամանակ, վորքան է վորոշված տալու մեկ աշխուրհն՝ կոլտնտեսականներին և տրակտորիստներին առանձին (ներառյալ ինչպես տարվա ընթացքում ստացած ավանդները, այնպես ել վերջնական հաշվով տրվելու յենթակա գումարները): Այդ տվյալները վերցվում են յեկամուտների բաշխման վերաբերյալ կոլտնտեսության անդամների ընդհանուր ժողովի վորոշումից:

Ըստ վորում պետք է նկատի ունենալ, վոր կոլտնտեսականների մեկ աշխուրհն տրվող դրամը (առանց տրակտորիստների), այս աղյուսակի համար ստացվում է՝ կոլտնտեսականների աշխուրհներին բաշխվող դրամական յեկամուտի գումարը (առանց տրակտորիստների) ներառյալ նաև պարգև հավելումից ստացված գումարները, վորը տրված են կամ յենթակա յեն տալու այն ողակների կոլտնտեսականներին, վորոնք գերակատարել են տեխնիկական կուլտուրաների հանձման պլանը, բաժանելով ընդհանուր աշխուրհների թվի վրա (առանց տրակտորիստների) այսինքն՝ 23-րդ աղյուսակի 6+8 կետերի գումարները բաժանելով 3-րդ աղյուսակի 20-րդ կետի վրա դուրս յեկած նույն աղյուսակի 21-րդ կետը: Սա իհարկե չի նշանակում, վոր այս ձևով մեկ աշխուրհն հասանելիք դրամական յեկամուտի չափով պետք է տալ բոլոր կոլտնտեսականներին:

Աղյուսակ 29 «Կոլսնեստուրյան հաւելեկիւր առ 1-ը հունվարի 1939 թիվ»

1. Հաշվեկշռի աղյուսակը լրացնելու համար բոլոր տվյալները պետք է վերցվեն հաշվապահական գրքերի տվյալներից: Այդ տվյալներն իրենց հերթին պետք է ստուգվեն և ճշտվեն ինվենտարիզացիայի տվյալներով: Ընդ վորում բոլոր յերևան բերած տարբերությունների մասին պետք է հաղորդել կոլտնտեսության վարչությանը և կոլտնտեսության վարչության վո-

րոշման համաձայն գրանցումներ կատարել ըստ համապատասխան հաշիվների: Միայն այս պայմաններում կարող է բալանսը ճիշտ լինել և արտահայտվել կոլտնտեսության միջոցների փաստական վիճակը:

2. Կոլտնտեսության 1/1 1939 թվի հաշվեկշիռը պետք է կազմվի կառավարության կողմից 1939 թվի հաստատված հաշվային պլանի հաշիվների և յենթահաշիվների նկատմամբ կիրառվող նոմենկլատուրայով (վորոշ դեպքերում լրացուցիչ մանրամասնություններով):

Այդ նոմենկլատուրայով հաշվեկշիռը կազմելու համար անհրաժեշտ է ինվենտարիզացիայի ժամանակ ապահովել կոլտնտեսության միջոցների և հաշվառքների խմբավորում այդ նոմենկլատուրայի համաձայն:

Դրա հետ միասին հարկ կլինի նոր հաշվային պլանի համաձայն հաշիվների վորոշ վերախմբավորում կատարել, համաձայն հենց նույն հաշվային պլանի:

Այսպես՝ № 15 գլխավոր հաշվի «հաշվարկներ ՄՏԿ-ների հետ» գումարն անհրաժեշտ է դասել № 8 գլխավոր հաշվին «հաշվարկները հիմնարկների և անձանց հետ» հետևյալ յենթահաշիվներով՝

ա) հաշվարկները ՄՏԿ-ների կատարած աշխատանքի համար բնամթերքների:

բ) դրամական հաշվարկներ ՄՏԿ-ների կատարած աշխատանքի դիմաց:

գ) հաշվարկներ ՄՏԿ-ների հետ տրակտորիստներին բնամթերք տալու համար:

դ) հաշվարկներ ՄՏԿ-ների հետ տրակտորիստներին դրամ տալու համար:

Այնուհետև № 9 հաշվի կողմից անհրաժեշտ է հանել 9/5 «այլ գրանցումներ» և 9/9 «այլ շրջանառու ֆոնդեր» յենթահաշիվները հանելու յենթակա յե նաև 10/2 հաշիվը «այլ կուտակումներ»:

Այդ հաշիվների գումարները գնում են կորուստները և պակասորդները ծածկելու համար: Վորոնք ծածկում են ֆոնդերի հաշվին կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովի վարոշման համաձայն: Այդ նույն գումարների հաշվին դուրս է դրվում նաև գնված նյութերի, վորոնք ծախսվել են 1938 թ. սակայն վճարվել են 1939 թվի կամ նախորդ տարիների յեկամուտի հաշվին

առ 1-ը հունվարի 38 թվի մնացորդի արժեքը: Յեթե դրանից հետո մատնանշված հաշիվներում մնացորդ լինի (կրեդիտային սալյոն) անհրաժեշտ է այդ փոխանցել 9 հաշվի «յեկամուտների հատկացումից գյուղատնտեսական արտելի որինակելի կանոնադրության 12-րդ կետի համաձայն» յենթահաշվով:

Այնուհետև դուրս հանման յենթակա յե նաև 10/3 հաշիվը «կորուստներ և պակասորդ» (թե ինչպես փակել և մաքրել № 10/3 հաշիվը հրահանգում ցույց է տված հաշիվների յեղրափակման մեջ):

Բացի այդ 9/4 հաշվից անհրաժեշտ է առանձնացնել 9/3 հաշվի (նոր հաշվային պլանի) համար գումարները «հատկացումներ յեկամուտներից գյուղատնտեսական արտելի որինակելի կանոնադրության 12-րդ կետի համաձայն» և 9/5 յենթահաշվի համար «կուտակումներ շինարարության և կոլտնտեսության կարիքների համար պատրաստած արտադրական միջոցների մեջ» (կոլտնտեսության կողմից պատրաստած նյութերի և կոլտնտեսականների աշխատանքային ներդրումների արժեքը):

Վերախմբավորման յենթակա յե և 11-րդ հաշվի գումարները այն հաշվով, վորպեսզի 11 գլխավոր հաշվի (նոր հաշվային պլանի) համար «ոգնության և կուլտ կարիքների ֆոնդեր» առանձնացվի նատուրալ ֆոնդին առանձին և դրամական ֆոնդին առանձին):

3. Այն բանից հետո, յերբ գրքերում կատարված են ինվենտարիզացիայի և առանձին գումարներ դուրս գրելու կարգի վերաբերյալ վարչության վորոշումից բղխող բոլոր գրանցումները յերբ այդ գումարները կարող են վերաբերվել մեղավոր անձանց հաշվին կամ իրեն կոլտնտեսության հաշվին և կատարված են հաշիվների յեղրափակում, հաշվետարը դուրս է բերում յեղրափակիչ բալանսը, լրացնելու տարեկան հաշվետվության 29-րդ աղյուսակը «առ 1-ը հունվարի 1939 թիվ կոլտնտեսության բալանսը»:

4. 1, 2, 3, 4, 6, 12, 13, 14 հոդվածներով բալանսի ակտիվ են փոխանցվում համապատասխան հաշիվների և յենթահաշիվների դեբիտորային սալյոն, իսկ 9 և 11 հոդվածներով բալանսի պասսիվ են փոխանցվում այդ հաշիվների և յենթահաշիվների կրեդիտային սալյոն:

5. 6 և 8 հոդվածներով հաշվարկներ կոլտնտեսականների, կազմակերպությունների ու անձանց հետ վերցվում են 6 և 8

հաշիվների շրջանառության դեբիտորային և կրեդիտորային սալյոն՝ դեբիտորային սալյոն գրվում է բալանսի ակտիվում, իսկ կրեդիտայինը պասսիվում:

6. Յեթե պարզվում է, վոր 14 հաշվում կան ծախսեր, վորոնք չեն ծածկել ընթացիկ տարվա (նոր հաշվային պլանի 3 յենթահաշիվ) կամ նախորդ տարիների յեկամուտներով, նրանց գումարները գրանցվում են բալանսում ակտիվի 14-րդ հոդվածով «յեկամուտներով չծածկված ծախսեր» մակագրված ազատ տողում:

Աղյուսակ 30 «Կոլսիսեստուքյան կուլս կենցաղային հիմնարկներ»

Աղյուսակում ցույց է տրվում հիմնարկների քանակը և տարողությունը: Տվյալները վերցվում են առ 1-ը հունվարի 39 թիվ ինվենտարային ցուցակներից:

Աղյուսակ 31 «Գյուղատնտեսական արտելի հիմնական կադրեր»

Այս աղյուսակը լրացվում է անձնական հարցումների և կոլտնտեսության վարչությունում յեղած տեղեկությունների հիման վրա:

ՎԵՐՍՏՈՒԳՄԱՆ ՔԱՆԱԿԻ ՅԵՎ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ (բլանկի վերջին յերեսը):

4-րդ տողում վերևից ներքև «այդ ժողովում ընդհանուր թվից» բառերից հետո պետք է համարիչում գրել գյուղատնտեսական արտելի անդամների ընդհանուր թիվը (ցուցակային) իսկ հայտարարում տարեկան հաշվետվության հաստատելու որը կոլտնտեսությունում գտնվող անդամների թիվը: Այնուհետև ցույց է տրվում կոլտնտեսության տարեկան հաշվետվությունը հաստատող ընդհանուր ժողովի փաստորեն մասնակցած արտելի անդամների թիվը:

3-րդ ՀԱՇՎԱՆԵՐԻ ՅԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Հաշիվների յեղրափակման կարգը տրվում է այս հրահանգի հավելվածում:

4. ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐԻ ԿՈՆՏՐՈՂՆ ՈՒ ԿԱՊԸ

Այն բանից հետո, յերբ հաշվետվությունը արդեն կազմված էլինի, անհրաժեշտ է ուշադիր կերպով վերանայել բոլոր աղյուսակները: Պարտադիր է ստուգել բոլոր աղյուսակներում յեղած հաշվումներով բոլոր հանրադրումները և համեմատել մի աղյուսակի հետ մյուսի:

տակում յեղած տվյալը մյուսի հետ ու վերացնել բոլոր սխալները՝ փաստաթղթերով ստուգելու միջոցով:

Դրանից բացի հարկավոր է ստուգել, վորպեսզի «այդ թվում» տողի համաձայն գրանցված տվյալները բոլոր դեպքերում լինեն վոչ ավել քան թվից, վորի մասն է կազմում նրանք (որինակ՝ վորպեսզի 2-րդ աղյուսակի 7-րդ կետը չլինի 7-րդ կետից ավելի, վորպեսզի 23-րդ աղյուսակի մուտքի մասի 6-րդ կետը չլինի 4-րդից ավելի:

1. Աղյուսակ 1. 6-րդ կետը հարկավոր է ստուգել 22-րդ աղյուսակի 3-րդ սյունյակի հետ համեմատելու միջոցով, յեթե կոլտնտեսությունը սպասարկվում է ՄՏԿ-ի կողմից, ապա տեղեկությունները պետք է լինեն ինչպես առաջին աղյուսակի 6-րդ կետում, նույնպես է 22-րդ աղյուսակի 2-րդ սյունյակում:

2. Աղյուսակ 2. $Կետ 6 + 10 = Կետ 1:$

3. Աղյուսակ 3. 6-րդ կետը պետք է համեմատվի 22-րդ աղյուսակի 2-րդ կետի (մուտքի գծով) հետ, այդ կետերում տեղեկություններն արվում են նույն կուլտուրայով:

4. Աղյուսակ 4. Կոլտնտեսության աշխատանքին մասնակցող կուլտնտեսականների քանակը առաջին սյունյակի հանրագումարը վորպես կանոն չպետք է 2-րդ աղյուսակի 7-րդ, 7-րդ 8-րդ կետերում ցույց տրված գումարից ավելի լինի:

5. Աղյուսակ 5. Յուրաքանչյուր կուլտուրայի տարածությունը համախառն բերքի մասին տեղեկությունները պետք է համեմատվեն 7-րդ աղյուսակում յեղած տվյալների հետ, նկատի ունենալով, վոր 8-րդ աղյուսակի տվյալները ավելի չեն կարող լինել, քան 7-րդ աղյուսակի համապատասխան տվյալներից: Այսպես որինակ՝ 6-րդ աղյուսակի (սյունյակ 4) տվյալները, վորոնք վերաբերվում են փաստորեն հավաքված աշնանացան ցորենի տարածությանը, չեն կարող լինել բարձր 7-րդ աղյուսակի 4-րդ սյունյակում ցույց տրված տարածության մասին աշնանացան ցորենի տվյալներից:

6. Աղյուսակ 7 և 8. Վաճառքի համար առանձնացված, բայց դեռ չծածկված արտադրանքը լինելու դեպքում (սյունյակ 13) աղյուսակ 7 և սյունյակ 10, աղյուսակ 8 (անհրաժեշտ է ստուգել թե 23-րդ աղյուսակում կա արդյոք այնպիսի գրանցում 6-րդ կետում) մուտքի մասով:

7. Աղյուսակ 10. Հարկավոր է ստուգել կատարված է արդյոք անասնապահության դարգացման պետական պլանը և չկատարված լինելու դեպքում ստուգել թե 24-րդ աղյուսակի 28-րդ յենթակետով գումարներ առանձնացված են արդյոք անասունների հոտը վերականգնելու համար:

8. Աղյուսակ 13. 3-րդ սյունյակի գումարը (մուտքի գծով) հավասար է 23-րդ աղյուսակի 8-րդ կետին, 6-րդ սյունյակի գումարը (մուտքի գծով) հավասար է 23-րդ աղյուսակի 9-րդ կետին, բայց անասնապահության դարգացման պետական պլանի չկատարման դեպքում առանձին դեպքերում այդ հավասարությունները կարող են չլինել:

9. Աղյուսակ 14. Առկա տնտեսությունների թիվը, վորոնք ցույց են տրված այդ աղյուսակի յուրաքանչյուր կետով, չեն կարող բարձր լինել 2-րդ աղյուսակի 6-րդ կետում ցույց տրված առկա տնտեսությունների թվից:

10. Աղյուսակ 17. ա) Յեթե կոլտնտեսությունում հասարակական անդի գծով հատկացված չի յեղել մթերքներ, 27-րդ աղյուսակի տվյալները 4-րդ տողով $3 + 6 + 7$ սյունյակներին գումարում պետք է հավասար լինի 4-րդ տողին (մուտքի մասով), աղյուսակ 23-րդ հանած 6-րդ կետը (մուտքի մասով) գումարած նույն աղյուսակի 17-րդ կետը (մուտքի մասով) գումարած 24-րդ աղյուսակի 10-րդ տողը:

բ) 27-րդ աղյուսակի 10-րդ տողի տվյալները $3 + 5 + 7$ գումարին գումարած 13-րդ աղյուսակի 9-րդ տողում նշված տվյալներին (հանած 1 կետը) և 18-րդ յենթակետով 23-րդ աղյուսակի 8-րդ կետի և 18-րդ յենթակետում նշված տվյալներին գումարած 24-րդ աղյուսակի 24, 25 և 28 տողերում (մուտքի մասով) գումարած 26-րդ աղյուսակի 40-րդ տողով (մուտքի մասով):

11. Աղյուսակ 18. Ստուգել ցույց տրված է արդյոք առանձին տողով տեղեկությունները շինվածքների մասին, վորոնք պատրաստվել են վաճառքի հանելու համար (որինակ՝ վաճառքի համարը պատրաստված ինվենտարը և այլն): Համախառն յեկամուտի գումարը (սյունյակ 2-րդ), վորպես կանոն պետք է լինի 13-րդ յենթակետի 23-րդ աղյուսակի գումարից ավելի (մուտքի մասով):

12. Աղյուսակ 19. 2-րդ սյունյակի գումարն այսինքն՝ աշխատավարձ դրամով, պետք է հավասար լինի կողմնակի յեկամուտի գումարին 23-րդ աղյուսակով (15-րդ կետ մուտքի մասով):

13. Աղյուսակ 20. Շինարարության վրա դրամական և նյութական ծախսումների ընդհանուր գումարը (15-րդ աղյուսակի հանրագումարը) հիմնական վերանորոգումը (տող 6) լինի ցածր 24-րդ աղյուսակի 31, 32, 34-39 (մասով) ցույց տրված տվյալների գումարից:

14. Աղյուսակ 23. ա) 8-րդ կետի գումարը չպետք է ավելի լինի բալանսի պասսիվի 6-րդ հոդվածի տիպի «գրամով ըստ 1938 թ. աշխուրհի» գումարից:

բ) 9-րդ կետի գումարը (տրակտորիստներին) չպետք է ավելի լինի բալանսի պասսիվի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետում նշված գումարից:

գ) 26-րդ յենթակետի գումարը (յեղքի մասով) պետք է հավասար լինի 24-րդ աղյուսակի «1938 թ. անցած վարկերի դժով բանկին պարտքերի մարման համար հատկացված» հոդվածում նշված գումարից:

դ) 27-րդ յենթակետի գումարը (յեղքի մասով) պետք է հավասար լինի 25-րդ աղյուսակի 23-րդ յենթակետով նշված գումարին:

յե) Պետք է ստուգվի ըստ աշխուրհի բաշխվող գրամական յեկամտի տոկոսը նշված 5-րդ կետում յեղածի (յեղքի մասում):

15. Աղյուսակ 24. 14-րդ տողի գումարը (յեղքի մասում) վորպես կանոն պետք է ավելի լինի բալանսի ակտիվի 4-րդ հոդ. 8-րդ կետում նշված գումարից:

16. Աղյուսակ 25. 52-րդ հոդվածի գումարը պետք է հավասար լինի բալանսի պասսիվի 1 հոդ. 2-րդ կետի գումարին:

17. Մեկ աշխուրհի տրվող մթերքները, վորոնք ցույց են տրված 3—6 սյունյակներում պետք է ստուգվեն VII-րդ աղյուսակի (18-րդ սյունյակի) համապատասխան տվյալները III-րդ աղյուսակի 20-րդ տողի տվյալների վրա բաժանելու միջոցով, իսկ 7—9 սյունյակների տվյալները XV-րդ աղյուսակի (13-րդ սյունյակ) համապատասխան տվյալների վրա բաժանելու միջոցով: Կոլտնտեսականների (առանց տրակտորիստների) մեկ աշխուրհի տրվող հացահատիկը չպետք է ավելի լինի այն քանակից վորն ստացվում է 11-րդ կետի 7-րդ աղյուս. (18-րդ սյունյակի) տվյալները աշխուրհի քանակի վրա (վորոնք վրա բաշխվել է յեկամուտը աղյուսակ 3 կետ 20-ը) բաժանելու հետևանքով:

Սույն հրահանգային ցուցումները տրված են ԽՍՀՄ Հոդ. Ժողկոմի 1938 թվի _____ № _____ հրամանի հիման վրա:

ԽՍՀՄ Հոդ. Ժողկոմի հաշվ.

ժիւնակագրական բաժնի պես Ա.Բ.Ի.Ս.